Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 201 (1951) ♦ Вівторок, 20 жовтня 1998 року ♦ Ціна договірна

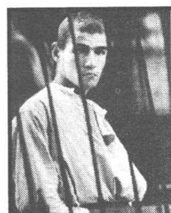
Як наші капіталізму навчалися

4-5

Гончарський круг – на круги своя

«Прибув на вічне поселення...»

11

Блиск і нужда глибинки: продовжуємо розмову

У селі як у селі. Повибивані або забиті навхрест вікна сільського клубу та припнуту біля самісінького його входу козу вже навіть не малюють «перчанські» карикатуристи!. Звикли. Звикли ми й до інших реалій суворої дійсності. Приміром, до того, що статус «вогнища культури» автоматично отримала оселя самогонщиці. Отам і справді без вихідних горять допізна вікна. Які тут відбуваються конкурси самодіяльних виконавців свіжих анекдотів! А потім над принишклим селом линуть уривки з революційних та народних пісень у виконанні недружного чоловічого хору без супроводу музичних інструментів...

Знайома картина? Ще б пак! Проте бувають і приємні винятки.

(Закінчення на 13-й стор.).

Фото Олексія БУДЬКА.

Уряд досі не подав проект бюджету

На черговому засіданні погоджувальної ради голів комітетів та депутатських фракцій, яке провів Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, було підбито підсумки роботи парламенту минулого тижня та розглянуто орієнтовний порядок денний сесійної роботи на 20—23 жовтня та 3—6 листопада цього року. Серед найважливіших законопроектів, запропонованих на цей тиждень та на перші дні листопада, — про встановлення величини вартості межі малозабезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати з першого жовтня 1998 року, про Кабінет міністрів, про Національний банк України, про держадміністрації, про вибори Президента України, про державний бюджет України на 1999 рік та низка інших.

Окремою темою розмови був бюджетний процес, адже, як зазначалося, термін подання урядом проекту бюджету на 1999 рік умовно було перенесено на середину жовтня, але й досі документ не подано до парламенту.

(Закінчення на 2-й стор.).

P.S.

○ Близько 400 шахтарів у Луганській області відмовилися спуститися у забій, вимагаючи виплати зарплатні за серпень.

○ У Києві проходить семінар «Національний та міжнародний захист прав людини (засоби та механізми)».

У номер

Уряд досі не подав проект бюджету

(Початок на 1-й стор.).

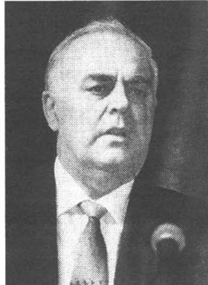
Голова ВР Олександр Ткаченко зауважив, що для прийняття бюджету парламент має мінімум 76 днів, якщо уряд негайно подасть цей документ. Як зауважив Олександр Миколайович, він звернеться з цього приводу до Кабінету міністрів з офіційним листом. До кінця тижня уряд має подати парламентові розрахунки до графіку заборгованості у виплаті зарплат, пенсій тощо.

Учасники наради дійшли думки про необхідність окремо розглянути на сесійному засіданні саму методику нарахування соціальних платежів.

Чимало уваги в найближчі дні роботи сесії буде приділено так званим кадровим питанням, зокрема, як зазначалося на нараді, парламенту треба буде визначитися з кандидатурами до Вищої ради юстиції та до ради Національного банку України.

На нараді також було обговорено і деякі організаційні питання. Зокрема, вирішили щосереди з 14 години працювати у постійних комітетах ВР, у п'ятницю з 12.30 розглядати питання ратифікації тих чи тих міжнародних договорів, а 30-хвилинну ранкову так звану розминку проводити лише по вівторках і п'ятницях. Чимало уваги Голова ВР Олександр Ткаченко приділив і поліпшенню дисципліни відвідування народними депутатами пленарних засідань Верховної Ради.

Анатолій БЕНЬ.

Лише держава може захистити від ринкової стихії

Щороку в третю неділю жовтня в Україні відзначають День працівників харчової промисловості. В урочистому вечорі, присвяченому цьому святові, взяв участь Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко.

У залі театру імені І. Франка зібралися різні покоління харчовиків — керівники й робітники підприємств, співробітники науково-дослідних інститутів. «У ваших руках фізичне і соціальне самопочуття людей», — сказав, відкриваючи вечір, Олександр Ткаченко.

У своєму виступі він зазначив, що хоча фінансово-економічна криза позначилася і на харчовій промисловості — скорочено обсяги виробництва, призупинено інноваційний процес, втрачено зовнішні ринки і на своєму ринку часто стаємо чужими, все-таки видно певні плюси. За 9 місяців нинішнього року в багатьох галузях відбувся приріст виробництва продуктів, а, отже, це — усталена позитивна тенденція, і не випадковість. Найголовніше сьогодні, наголосив Голова парламенту, — закріпити і розвивати зміни на краще, поповнити і розширити взаємовигідні економічні відносини з Росією, Білоруссю, іншими країнами СНД, опановувати нові ринки збуту вітчизняних харчових продуктів.

Верховна Рада вже приступила до розробки Національної програми відродження України, прийняття якої, за попередніми розрахунками, дозволить за три п'ятиліття наблизити рівень життя в нашій державі до передових європейських країн. Олександр Ткаченко зазначив: на цьому шляху необхідно проводити політику жорсткого протекціонізму, захисту вітчизняного товаровиробника, зокрема в агропромисловому комплексі та харчової промисловості. У врегулюванні всіх сфер соціально-економічного життя держава повинна відігравати активну роль. Вільний ринок не повинен бути стихійним і безконтрольним. «Лише держава може спочатку захистити людей від ринкової стихії, а потім приборкати її», — підкреслив глава парламенту.

З нагоди професійного свята працівників харчової промисловості привітав Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко, а президентським указом ряд промисловців нагороджено державними відзнаками.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Фракція блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр» у Верховній Раді України з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть народного депутата України тринадцятого скликання

Кострубп Івана Федоровича.

З життя пішла людина високої честі і порядності, яка до останку віддала себе служінню рідній землі. Глибоко знаючи і розуміючи проблеми простих людей, як їх обранець І. Ф. Коструба доклав усіх зусиль, щоб допомогти тим, хто до нього звертався, підтримати виборців у нелегкий час.

Велике і щедре на добро серце Івана Федоровича Кострубп, переповнене болями і тривогами земляків, не витримало...

Нехай земля Вам буде пухом, наш дорогий друже і товаришу! Ви ніколи не лукавили, не шукали легких шляхів. Ваша дорога завжди була прямою, як чесним і прямим було усе Ваше життя.

Низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю Вашою. Розділяємо біль і скорботу рідних і близьких нашого незабутнього побратима.

О. Мороз, В. Зубов, І. Чиж, С. Ніколаєнко, С. Сас, В. Семенюк.

Становлення відбулося

— заявив на прес-конференції, присвяченій 2-й річниці створення КС, глава Конституційного суду Іван Тимченко

З 1997 по 1998 рік Конституційний суд ухвалив рішення у 21 справі, з них у 9 — 1997 року. Тимченко висловив надію на те, що до кінця року КС буде оголошено ще не менш як 5.

7 рішень КС стосуються захисту конституційних прав громадян і прийняті за їх зверненнями, решта — за конституційним поданням Президента, народних депутатів, юридичних осіб. За цей же період КС відмовив у відкритті справи за 92 конституційними зверненнями і поданнями.

І. Тимченко підкреслив, що під час розгляду конституційних звернень та подань «не надавалося переваги» поданням Президента або депутатів парламенту. Однак він визнав, що під час розгляду Закону «Про вибори народних депутатів» враховувалася його важливість.

І. Тимченко звернув увагу на той факт, що КС не має повноважень щодо контролю за виконанням власних рішень. Він заявив, що частина рішень КС «не дуже активно виконується, виникають ускладнення з їхнім впровадженням».

І. Тимченко також висловився проти встановлення термінів розгляду справ. За його словами, сьогодні на розгляді в суддів перебуває 92 справи, і КС «фізично» не в змозі розглядати справи у терміни, встановлені законом.

Глава КС підкреслив, що у своїх рішеннях суд «не враховує... політичні моменти». «Завдання КС — гарантувати верховенство Конституції на території України», — сказав він.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Партійні рядки

Один від п'ятьох?

Представники п'яти партій національно-демократичної та центристської орієнтації заявили про намір спільно виступити на наступних президентських виборах. У роботі розширеного засідання ради Республіканської християнської партії (РХП) взяли участь лідери РХП — Микола Поровський, Народного руху — В'ячеслав Чорновіл, Селянської демократичної партії — Віктор Присяжнюк, Християнського народного союзу — Володимир Стретович, народний депутат від Народно-демократичної партії Борис Беспалий. Вони висловилися за активну участь у президентських виборах, а також за те, що кандидата в президенти має визначити об'єднаний з'їзд. Хто ж ним стане? За словами М. Поровського, більшість присутніх зійшлися на кандидатурі нинішнього глави Нацбанку Віктора Ющенка. Серед інших можливих претендентів називали відомих політиків Геннадія Удовенка, Юрія Костенка, Богдана Бойка.

До речі, в політичній заяві ради РХП зазначається, що партія перебуває в опозиції до Президента України, уряду і, частково, до Верховної Ради, виступає за нові президентські та парламентські вибори на партійній основі. Хоча у діях деяких її союзників опозиційністю і не пахне.

Рух відмовив прем'єрові

Рух не братиме участь у «косметичному ремонті» уряду за рахунок окремих кадрових вкраплень — йдеться у його заяві — й не хоче відповідати за рішення і дії уряду, бо не має жодного свого представника в Кабміні. Рух вважає, що за діяльність уряду мусять відповідати ліві сили в парламенті, оскільки саме за їхньої підтримки формувався нинішній урядовий склад.

«Підкинуло дровець» і юне крило партії — Молодий рух: він також заявив на 5-й всеукраїнській конференції, що фінансово-економічна криза в Україні свідчить про нездатність виконавчої влади та Президента розпочати економічні, соціальні й адміністративні реформи в країні.

З'їзд чи розкол

Прес-служба Ліберальної партії розповсюдила повідомлення про те, що V позачерговий з'їзд відбудеться 19 грудня у Києві.

У ньому також йдеться про виключення з лав партії керівників Кримської, Житомирської, Черкаської та колишнього керівника Чернігівської обласних організацій ЛПУ. Як стверджує прес-служба, таке покарання винесено за грубі порушення статуту партії та дії, спрямовані на розкол ЛПУ. Попри рішення партійних конференцій своїх організацій і керуючої ради партії, всупереч існуючій процедурі ці керівники заявили про скликання альтернативного з'їзду.

У Криму — центризм

Сергія Куніцина, главу уряду Криму, знову обрано головою Кримської республіканської організації Народно-демократичної партії. Таке рішення ухвалено на четвертій звітно-виборній конференції цієї організації, що відбулася в суботу в Сімферополі. У своїй доповіді С. Куніцин повідомив, що борги Криму перевищують річний консолідований бюджет автономії, який становить 450 млн. грн., загальний борг автономії — 500 млн. грн.

І в ситуації, що склалася, «розв'язати всі проблеми півострова уряд не в змозі».

За словами С. Куніцина, «в основі політичної стабільності у Криму — центризм» як результат злагоди основних політичних сил автономії.

Самоврядування:

Ситуації навколо дотації

гроші

Під час обговорення цілої низки питань, внесених на розгляд чергової сесії Закарпатської обласної ради, найбільше пристрастей вирувало довкола погашення заборгованості у зарплатах, пенсіях та інших соціальних виплатах, а також проблеми зайнятості й соціального захисту населення. Депутати наголошували, що за сьогоднішніх умов фінансові проблеми місцевих бюджетів набувають усе більшої гостроти, адже принцип їх формування — не що інше, як декларація. І доки процес цей ітиме «згори донизу», доти «верхи» залишатимуть «низам» хіба що крихти з бюджетного столу.

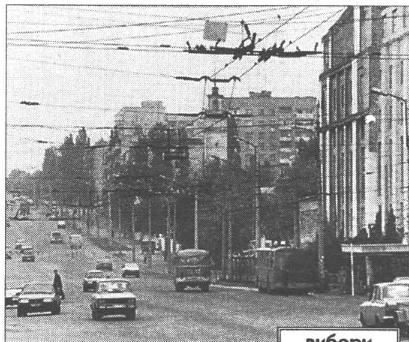
Навіть попри те, що область свої зобов'язання перед держбюджетом виконує справно, торік Закарпаття недоотримало 47,4 мільйона гривень, а цьогоріч уже більш як 45 мільйонів. Загальна заборгованість місцевих бюджетів у зарплаті та інших соціальних виплатах сягла 60 мільйонів гривень. На практиці це означає, що область стала донором, не маючи крові у власних фінансових судинах — її виточує Центр. Правда, самопочуття краю було дещо кращим у період між першим та двадцятим липня, коли вступила в дію постанова Кабінету міністрів від 16 квітня 1998 року № 502 «Про порядок надання дотацій місцевим бюджетам з державного бюджету України в 1998 році». Але, за словами одного з депутатів, вона була келейно призупинена, причому не Кабміном, а Держказначейством.

Нині рівень середньомісячної зарплати на Закарпатті порівняно з іншими регіонами найнижчий. Безробіття, за офіційними даними, охопило більш як 12 відсотків працездатного населення. Але цифра ця явно занижена.

Економічна криза, недостатнє фінансування негативно позначаються на соціальному захисті найбільш уразливих верств населення, а особливо — гірської зони. В області скорочується народжуваність, зростає смертність, нівелюються моральні й духовні цінності, що складалися віками й підтримували здоровий дух суспільства. Тому депутати прийняли звернення до Президента України, Прем'єр-міністра та Голови Верховної Ради щодо забезпечення реальної підтримки жителів гірських населених пунктів, виділення області дотації пропорційно до виконання нею своїх зобов'язань перед держбюджетом, прискорення реформування системи пенсійного забезпечення.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

вибори

Кременчук чекає «батька»

У Кременчуці знову вибори: 25 жовтня в місті обиратимуть міського голову — березнева гонка претендентів на цю посаду, крім гучних скандалів та судових розбирань, жодних конкретних результатів так і не принесла. Тоді міський голова Іван Пономаренко переміг свого головного конкурента, молодого й амбітного бізнесмена Олега Надошу з перевагою лише в... чотири голоси. Мізерність розриву мала закономірні підозри, а розслідування на різних рівнях викрили порушення виборчого законодавства. Місто фактично розділилося на два табори конфлікту, що не додало ні політичної, ні соціальної стабільності.

У новому виборчому марафоні стартували шість претендентів. Та реальні шанси на перемогу мають троє. До двох уже згаданих кандидатів, які заявили про наміри «боротися до останнього», приєднався голова Крюківського райвиконкому Андрій Коваленко. І як часто трапляється за випадків, коли б'ються двоє... перемагає третій. Рейтинг Коваленка, за оцінками місцевих експертів, поки що найвищий — за нього збирається віддати свій голос кожний другий виборець. Утім, поживемо — побачимо, адже між перебігом політичної боротьби і кінцевим підсумком досить часто немає будь-якої логіки. І сам Кременчук це підтверджував не раз. До того ж ніхто з реальних претендентів не збирається добровільно відмовлятися від омріяної посади. Передусім тому, що умови гри вони вибирають не самі, — їх диктують сили, які за ними стоять.

З цього погляду, здавалося б, найбільш перспективними видаються шанси Пономаренка. Битий-перебитий в політичних баталіях лідер, досвідчений апаратник і тямущий господарник, він ще не сповна використав свій керівний потенціал. Багато в чому саме завдяки його енергії та наполегливості місту вдається утримуватися на плаву. Проте через загальну економічну кризу популярності серед простого люду йому за такої ситуації не набрати.

Постать Надоші багато в чому суперечлива, але з нею пов'язують надії на нові методи управління і ведення міського господарства передові молоді і дрібні підприємці. З усього видно, що за ним стоїть грошовита команда, яка знається у таких справах, і, головне, — має інтереси в місті. До того ж вони вже фінансово витратилися на першому етапі боротьби і тепер будь-що «відбиватимуть» свої гроші. Найпростіше це зробити, звісно, маючи свого голову, але до осені рейтинг Надоші дещо знизився, і його перемога видається проблематичною.

За такого розкладу симпатії виборців дедалі більше схиляються до кандидатури Коваленка. Про нього говорять як про людину, яка увібрала в себе позитивні якості двох головних суперників: досвід і молодість, прагматизм і вміння ризикувати, знання міста і його проблем та нові підходи до їх розв'язання. Він нібито відомий і водночас невідомий для широкого загалу. І, що надзвичайно важливо, — не засвічений у якихось оборудках, незаконному збагаченні. Це, зрештою, і може схилити на його бік найбільшу кількість електорату.

Утім, чекати залишилося недовго. А що місто вже втомилося жити без «батька» — це однозначно. Про свою готовність прийти до виборчих дільниць сьогодні заявляють більш як 80 відсотків виборців.

Григорій ГРИНЬ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Полтавська область.

Міським головою Мелітополя став Віктор Сичов

Понад 7 тисяч голосів — з такою перевагою здобув мандат міського голови Мелітополя колишній народний депутат України, полковник СБУ у відставці Віктор Сичов на виборах 18 жовтня.

Нічого несподіваного в його перемозі нема, бо на виборах міського голови 29 березня Віктор Олександрович був другим, услід за Анатолієм Мангулом, який тоді добув два мандати: і народного депутата України, і міського голови. Тож, як гірко жартують мелітопольці, кількох сотень тисяч гривень із місцевого бюджету (а скільки витратили штаби всіх 11 кандидатів — одному Богу відомо) на повторні вибори можна було й не витрачати.

Повторні вибори голови засвідчили, що доля міста для його жителів небайдужа: зі 128 тисяч виборців на виборчі дільниці прийшли більш як 77 тисяч. 27904 мелітопольці віддали голоси за В. Сичова.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Президенту України
Кучмі Леоніду Даниловичу

Звернення депутатської фракції Селянської партії у Верховній Раді

Шановний Леоніде Даниловичу!

Поглиблення фінансової, економічної та соціальної кризи в країні, останні акції громадянського протесту шахтарів, вчених, лікарів і навіть працівників атомної енергетики, з одного боку, та ініціювання відставки уряду — з другого, породжують політичну напруженість у суспільстві. Це змушує звернутися до Вас з пропозиціями щодо недопущення подальшого ускладнення ситуації в країні.

Підтримуючи позицію і практичну діяльність Голови Верховної Ради України О. Ткаченка, спрямовану на співпрацю всіх гілок влади, фракція Селянської партії України вважає, що лише погоджені дії всіх гілок влади у формуванні та впровадженні державної і, зокрема аграрної, політики, є запорукою виходу із кризи і розбудови державності України. Такій конструктивній співпраці сприятимуть регулярні зустрічі з Президентом України, Кабінетом міністрів, міністерствами та іншими державними установами.

Представляючи у Верховній Раді інтереси сільських виборців, ми небезпідставно вважаємо, що розбудова економіки і державності України неможлива без міцного ефективного сільського господарства, і водночас розвиток сільського господарства неможливий без створення загальних сприятливих економічних умов.

Поглиблення фінансової і загальної економічної кризи зводить нанівець результати роботи сільськогосподарського виробництва.

Аналізуючи причини загострення кризи, ми гадаємо, що річ не лише в помилках уряду, а і у хибній діяльності окремих відповідальних посадових осіб.

Стосовно відставки уряду. Фракція вважає, що його відставка без наявності відповідального, погодженого складу нового уряду знову призведе до урядової кризи і зриву політичної стабільності в країні.

Однак ми не можемо не враховувати при цьому роль голови Національного банку та міністра фінансів у тому, що в Україні виникла нова фінансова криза, яка поглиблюється і наслідки якої непередбачені. Міністр фінансів разом з головою Національного банку, проводячи безоглядну політику займів ОВДП під будь-які супервідсотки не лише для своїх, а й зарубіжних комерційних банків, від якої ми їх застерігали, зумовили відчуження майже всіх кредитних ресурсів від виробництва, зосередивши їх в основному на обслуговуванні не виробництва, а самої банківської системи, на забезпеченні надприбутків фінансистів, цим значно збільшили проблему спаду виробництва, надходження коштів у бюджет, втратили стабілізаційний валютний резерв, який у жовтні 1997 року становив 2,892 мільярда доларів, а на жовтень 1998 року сягає тільки 0,890 мільярда доларів, розміщених, до речі, у комерційних структурах.

Втягування держави у непосильні борги через непрофесійні дії цих посадових осіб є вагомою підставою для їхньої відставки.

З метою відпрацювання і впровадження узгодженої, ефективної аграрної політики народні депутати фракції звертаються до Вас з пропозицією створити при Президентові України консультативну раду з питань формування і впровадження аграрної політики.

Вважаємо, що Ваше рішення про створення найближчим часом такої ради стане конкретним кроком співпраці з депутатською фракцією Селянської партії України.

Діяльність такої ради конче потрібна, бо ми, народні депутати, розуміємо, що відсутність узгодженої аграрної політики в державі породжує протистояння під час прийняття і виконання аграрних законів, відміну і невиконання прийнятих законодавчих актів. Досить навести приклад, коли дія прийнятого Закону України «Про державне регулювання імпорту сільгосппродукції» одразу була знецінена поданим Кабінетом міністрів Законом України про зміни до статті сьомої цього закону, або порушення Кабінетом міністрів установки Концепції Національної програми відродження села на 1995—2005 роки про збереження на перехідний період контрактної системи закупівель сільськогосподарської продукції і паритетного ціноутворення на сільгосппродукцію та засоби сільськогосподарського виробництва. Порушивши цю законодавчу норму, уряд підписав Меморандум з Міжнародним валютним фондом про відмову від держзамовлення, позбавивши сільгоспвиробника єдиного механізму регулювання паритетності цін і авансування виробництва сільгосппродукції в умовах фінансової кризи. Цього б не сталося, якби в уряді був віце-прем'єр-міністр з питань сільського господарства, а в міністерстві АПК — кваліфікований і прагматичний міністр.

Фракція не може не звернути Вашу увагу, Леоніде Даниловичу, на проведення урядом під приводом впровадження проекту Британського фонду та фондів ноу-хау інших країн реструктуризації КСП, а фактично руйнування виробничих сільськогосподарських комплексів в Україні. Спостереження показують, що ніяких позитивних зрушень у господарюванні розділених КСП не відбулося, подрібнені господарства знижують продуктивність до 25—30 відсотків, остаточно втрачають фінансову спроможність, в селах виникає критична соціально-економічна ситуація. Провідники такої політики, міністр АПК Б. Супіханов і радники П. Саблук та П. Гайдуцький, закликають до «жорсткої боротьби із державним замовленням, до перетворення землі на товар та до реформування КСП».

Такі свідомі чи некомпетентні дії вищих державних посадових осіб також є приводом для негайної відставки.

Шановний Леоніде Даниловичу!

За підсумками нашої зустрічі пропонуємо підтримати фракцію у законодавчому і практичному розв'язанні невідкладних проблем сільськогосподарського виробництва, а саме:

призначення на посаду компетентного і прагматичного віце-прем'єр-міністра з питань сільського господарства за пропозицією фракції Селянської партії України;

підтримка пропозицій фракції про урахування у державному бюджеті встановлення, авансування і кредитування державних закупівель сільськогосподарської продукції;

підтримка пропозицій фракції у законодавчій ініціативі прийняття закону України «Про концепцію аграрної політики України»;

розробка і впровадження механізму пільгового кредитування села;

підтримка законодавчої ініціативи фракції в питаннях модернізації сільськогосподарського виробництва, відродження вітчизняного сільськогосподарського машинобудування, інвестування постачання сучасної імпортної техніки та створення спільних сільськогосподарських підприємств;

підтримка законодавчої ініціативи фракції із захисту вітчизняного сільгоспвиробника і встановлення п'ятирічного податкового мораторію і пролонгації бюджетної заборгованості для виробників сільськогосподарської продукції;

розв'язання питання індексації пенсій і заробітної плати.

Під час розв'язання питання відставки деяких державних посадових осіб ми готові пропонувати на заміщення цих посад та посад у органах місцевого самоврядування кандидатів від Селянської партії України.

З цією метою наша депутатська фракція пропонує провести міжфракційні консультації за участю керівників нинішнього уряду України щодо створення коаліційного уряду, спроможного здійснити програму антикризових заходів.

З повагою

голова депутатської фракції Селянської партії України С. ДОВГАНЬ.

Як наші капіталізму

***Наші громадяни** давно помітили аптечний бум в Україні. Адже ще недавно відкриття кожної нової аптеки подавалося як подія. Тепер на одній вулиці можна зустріти з десяток аптек, бо виявилося, що справа ця вельми і вельми вигідна.*

Людмила Безпалько, генеральний директор Науково-виробничого центру «Борщагівський хімфармзавод»:

— Всі ми шукали якогось порятунку, якогось виходу з глухого кута, в якому опинилася фармацевтична промисловість. Наші російські колеги пішли своїм шляхом: більшу частину акцій російських фармацевтичних заводів, від 70 до 90 відсотків, продали великій американській фармацевтичній компанії Ей-сі-ен.

Добре це чи погано — судити не берусь. Час покаже, чи будуть американці модернізувати ці заводи, чи зовсім закриють, щоб позбутися конкуренції. Адже боротьба йде не за виробництво, а за ринки збуту.

У нас такої дилеми немає. Великі іноземні фармацевтичні компанії відверто прийшли на український ринок тільки для того, щоб продавати свою продукцію.

Розвідка з медом на губах

Якраз такої тривожної пори, коли стояло питання, бути чи не бути Борщагівському хімфармзаводу, який на той час входив до Київського хіміко-фармацевтичного об'єднання «Дарниця», на підприємство завітали двоє людей. Одного з них, Ростислава Фурмана, заводчани добре знали. Його мама все життя пропрацювала на заводі хіміком ВТК, і Слава вважався заводським дитям. Це була, як пригадують тепер хіміки-ветерани, нормальна трудова сім'я. Ростислав закінчив інститут і одержав фах інженера-електрика. Згодом сім'я виїхала до США.

Зустріли Фурмана у колективі гостинно і навіть радо. Шукаючи спосіб вижити, борщагівські фармацевти (на той час кількістю 609 осіб —працівники заводу та ветерани-пенсіонери) вирішили викупити частку виробничого майна, стільки, скільки потягнуть їхні гаманці, щоб згодом налагодити хоч якесь виробництво. Реально було викуплено цех № 1, що становив 6 відсотків балансової вартості підприємства.

Ось у такий момент до колективу і завітали «розвідники».

На уроках капіталізму

Людмила Безпалько:

— Розрахунок «розвідників» був геніально простий. Переконавшись, що завод дієздатний, кваліфіковані фармацевти не розбіглися, що колектив чекає тільки рятівного ковтка кисню, щоб знову ожити, американські партнери запропонували створити спільне підприємство.

В Україні на той час уже діяв закон, який давав спільним підприємствам з іноземними інвестиціями величезні пільги. Завдяки цим пільгам можна було нічого у підприємство не вкладати, а розвиватися лише за рахунок звільнення від податків.

Як показали наступні події, на це «інвеститори» і розраховували.

У червні 1994 року Ленінградською районною державною адміністрацією міста Києва спільне україно-американське підприємство «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» у формі закритого акціонерного товариства було зареєстровано.

Засновниками СП виступили 325 працівників заводу та американська компанія «Р енд Джей Трейдінг Інтернешнл Інк.».

Уже потім виявилося, що чиновники райдержадміністрації чи через незнання, чи з інших причин грубо порушили існуюче законодавство, видавши свідоцтво про реєстрацію без підписаного установчого договору та затвердженого статуту СП. Більше того, у складі засновників з української сторони було поіменно названо лише 325 працівників заводу, тоді як викупили майно 609 чоловік. Права решти власників проігнорували, дозволу в них на розпорядження майном, що їм належало, ніхто не питав.

Статутний фонд СП засновники визначили в розмірі 500 тисяч доларів США, розподілених на 8 з лишком тисяч акцій — чотири тисячі американській компанії та чотири — українським співзасновникам. Українці свої 250 тисяч доларів заплатили майном (цех № 1, плюс інвентар, плюс кошти на банківських рахунках і т. д.), американці зобов'язалися на цю суму поставити обладнання.

Не будемо загострювати увагу на тому, що український внесок не був оцінений за світовими цінами і значно занижений, а зупинимося ось на чому — не міг цех № 1 без решти заводських корпусів, складських приміщень, автотранспорту, обладнання, оргтехніки, системи енергозабезпечення, очисних споруд налагодити повний цикл виробництва ліків.

Тоді придумали ще один геніальний хід. Оскільки все це багатство на мільйони доларів виявилося фактично бездоглядним, українські акціонери дали згоду віддати його в тимчасове користування СП, ніби в оренду. А коли на це майно згодом знайдеться господар, сплатити йому 50 відсотків від прибутків, які були одержані за користування, і повернути. Ось така угода була підписана. Якщо до цього додати, що СП прийняло всю сировину і матеріали у незавершеному виробництві, що належали заводові, отримало право безкоштовно використовувати технології виробництва лікарських препаратів, у тому числі унікальні, розробниками і власниками яких є спеціалісти Борщагівського хімфармзаводу, — то задум був справді геніальний. Але рятівним ковтком кисню для україно-американського СП все-таки треба визнати податкові та інші пільги. І СП запрацювало...

Жадібність підвела

У пільгових умовах прибутки на рахунок СП текли рікою. І так само рікою текли співвласникам дивіденди, які виплачувалися щокварталу і часом становили 40-60 відсотків від чистого прибутку.

Вже у третьому кварталі 1994 року компанія «Р енд Джей Трейдінг Інтернешнл Інк.» одержала дивідендів 239 тисяч 659 доларів США.

Згадаймо, що до статутного фонду американські партнери мали внести 250 тисяч доларів — обладнання для наповнення та запаювання твердих желатинових капсул. Справді, таку машину, GKF-400 вартістю 217 тисяч 500 доларів, було ввезено. Але лише після одержання дивідендів, у 1995 році. Фактично її куплено за рахунок прибутків, які СП отримувало завдяки майновому, грошовому, інтелектуальному і фізичному внескові українських співзасновників та податковим пільгам, що були надані державою. Іноземний інвестор не інвестував, а вилучав з підприємства чималі кошти, які вже у 1995 році становили 2 мільйони доларів. Дії компанії з отримання дивідендів за неоплаченими акціями були, по суті, шахрайськими.

Все це, очевидно, кануло б у вічність, і ніхто на ці «тонкощі» не звернув би уваги, коли б не сталося так, як кажуть в Одесі: «Жадність фраєра згубила».

Людмила Безпалько:

— Ми побачили, що наші партнери приїхали сюди тільки для того, щоб обдерти завод. Вони взялися постачати нам різні субстанції для виготовлення ліків. Купували за кордоном по одній ціні, продавали по завищеній. Нам, своєму партнерові. Постачають, наприклад, аспірин по 3 долари 80 центів за кілограм. Виходимо на ту фірму, в якої вони купували, —виявляється, брали по 3 долари 30 центів! Надурювали по 50 центів на кілограмові, а тільки взимку ми переробляємо 10 тисяч кілограмів аспірину.

Ми зв'язалися з усіма фірмами-постачальниками — і скрізь однакова картина. Більше того, навіть на тій машині, вартість якої зараховувалася до статутного фонду, нас надурили. Ціновою експертизою, виконаною Київською торговельно-промисловою палатою, встановлено, що машина GKF-400 виробництва «Ф. Бош» (Німеччина) для наповнення і запаювання твердих желатинових капсул коштує 214 тисяч 550 німецьких марок, а не 217 тисяч 500 доларів США.

Від усього цього закипіло у людей на душі. Партнерів попередили, що від їхніх послуг відмовляються.

Курку, яка несе золоті яйця, без бою не віддають

Після такого серйозного попередження в американців міг визріти один план: поставити на чолі СП своїх людей, щоб згодом заволодіти контрольним пакетом акцій, а далі видно буде. І такий план визрів.

Коли про це дізналися українські співвласники, їх охопила неабияка паніка. Загроза могла стопроцентно справдитись. Члени закритого акціонерного товариства не мають права вільно продавати свої акції чужим людям чи на біржі без дозволу правління. Але коли не можна купити акції, то можна спробувати купити голоси і ввести до правління тих, кого треба.

Людмила Безпалько:

— Ми збагнули, перед якою катастрофою опинилися: все, що ми збудували, викохали, розвинули — весь завод (а він як лялечка, іншого такого в Україні немає!) може стати їхнім. А ми ж хочемо, щоб і наші діти мали роботу, щоб не залишити їх наймитами у чужого дядька. Якби ми цього не збагнули, тут сиділи б люди, найняті «інвесторами», і завод повністю перейшов би під їхній контроль.

Боротьба за СП спалахнула з новою силою.

Українська сторона придумала план не менш геніальний, ніж американці при створенні СП. 11 березня 1996 р. загальні збори акціонерів СП одностайно вирішили подати заяви про звільнення, і всі 600 працівників одного і того ж дня такі заяви написали та перейшли працювати в Науково-виробничий центр «Борщагівський хімфармзавод», утворений на «позиченому» спільним підприємством майні. Та й переходити далеко не треба було: одна і та ж прохідна, одні і ті ж цехи, одні і ті ж робочі місця.

Україно-американське СП, без працівників, не маючи можливості платити 50 відсотків від прибутків за тимчасове користування, начебто оренду, основними фондами заводу новому господареві — Науково-виробничому центрові «Борщагівський хімфармзавод» (більше половини чистого прибутку, як відомо, йшло на дивіденди, а на оплату тимчасового користування не залишали ні копійки), — збанкрутувало. «Інвестори» вивезли з України близько 4 мільйонів доларів.

Дещо до питання про «національний егоїзм»

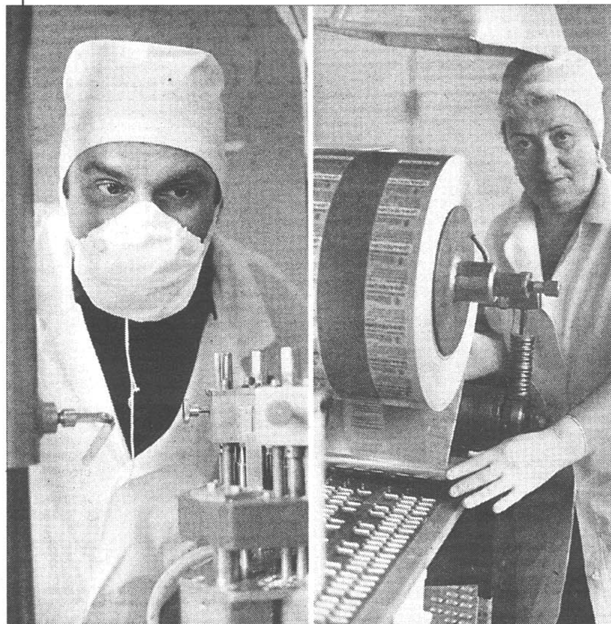
Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко в останніх промовах нагадав громадянам, що настав час подумати про «національний егоїзм», про власні інтереси і власну економіку.

Відгомін боротьби українських фармацевтів за виживання докотився до США. Верховна Рада України одержала кілька десятків листів від двох сенаторів, двох конгресменів та колишнього посла США в Україні, які захищали американських співвласників СП.

Для перевірки обставин заснування, діяльності та банкрутства україно-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» Верховна Рада створила тимчасову слідчу комісію у складі народних депутатів Є. Д. Жовтяка (голова), І. Г. Біласа, М. В. Пилипченко, В. П. Семенюк, Ю. А. Кармазіна. Вони підтвердили справедливість позиції трудового колективу.

У ході перевірки спливло на поверхню те, про що не можна мовчати. Представники компанії «Р енд Джей Трейдінг...» вирішили побороти свого суперника «ударами нижче пояса» — почали чинити тиск на вищих службових осіб України, прикриваючись гаслом захисту іноземних інвестицій та погрожуючи припиненням американських кредитів.

Верховний суд України вирішив цю

навчалися

бійку перечекати в кущах. Але не всі там переховуються. МВС України, наприклад, зайняло по відношенню до борщагівського конфлікту досить рішучу позицію: уже двічі порушувало кримінальну справу проти керівництва СП (і двічі вона була припинена Генеральною прокуратурою), на черзі — третя.

Високопоставлені захисники, не розібравшись у суті конфлікту, стають на захист «скривджених» іноземних інвесторів. Під керівництвом віце-прем'єра Сергія Тигипка так звана «група швидкого реагування» з вирішення проблем іноземного інвестора намагалася ...ити заходи для несудового роз...язання справи. Чим не приклад «національного егоїзму» навиворіт?

За цей час Борщагівський ХФЗ перевіряли десятки державних правоохоронних та контролюючих органів. І жодного разу ніхто не перевірив діяльність «інвесторів», які запевняють, ніби «інвестували» у виробництво ліків 4 мільйони доларів, але підтвердити не можуть, бо то «комерційна таємниця».

Людмила Безпалько:

— Всі, хто перевіряв, ніяк не можуть зрозуміти, чому вижив завод і колектив. Не хочу, щоб ображалися на мене інші керівники, але після розпаду Союзу в кожно... підприємства складалася своя ...ія. Та найперше, що гарантувало виживання, — це не красти. Особливо першому керівникові. Якщо він підпише сумнівний папір, найближчі помічники знати...уть про нього і зроблять те саме. ... за ними піде наступне коло. Більшість наших підприємств були просто розкрадені самими колективами, починаючи з керівників.

Епілог

Епілог цієї справи поки що покоїться у папках Вищого Арбітражного суду України. Тут тиск згори також має місце. Справа про банкрутство СП, яку розглядав арбітражний суд м. Києва і визнав СП банкрутом, вилучена для перевірки Вищим Арбітражним судом і лежить там без руху з 1997 р. Отже, епілог поки що такий: СП є і СП нема. А «інвестори» продовжують тиснути. Остання спроба вплинути була через комісію «Кучма — Гор», що недавно працювала в Україні.

Народний депутат Євген Жовтяк, який очолював слідчу комісію, повідомив редакцію, що він підготував депутатський запит на адресу Генерального прокурора України, голови Верховного суду, голови Вищого Арбітражного суду про те, як виконується постанова Верховної Ради «Про висновки тимчасової слідчої комісії з перевірки обставин створення, діяльності та банкрутства україно-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод».

* * *

Нині Борщагівський ХФЗ випускає 110 найменувань ліків, відомих у кожній сім'ї. Доступні ціни дозволили збільшити товарообіг за чотири роки у два з половиною рази, щороку до бюджету надходять мільйони гривень податків. Ліки борщагівських фармацевтів відомі у всіх країнах СНД та на європейському ринку. Їх цінують за високу якість і ефективність.

З історії цього СП випливає багато запитань. Скільки таких спільних підприємств перекачують гроші за рубіж? Їх не десятки і навіть не сотні, а тисячі. Використовують наші виробничі площі, транспорт, енергію, воду, дешеву сировину і дешеву робочу силу. Через це решето витікає значна частина бюджету, і ніколи він не наповниться.

Прем'єр-міністр зачиняє бюджетних боржників у палаці «Україна» та в Кабміні. З них до бюджету надійдуть копійки, а мільйони течуть через решето спільних підприємств, які завдяки пільгам прагнуть і можуть стати монополістами і в експорті, і в імпорті, подвоюючи та потроюючи своє багатство.

Солідаризуючись із депутатським запитом Євгена Жовтяка до правоохоронних та судових органів, «Голос України», як парламентська газета, повторно (див. «ГУ» за 20.02 1998 р.) повністю публікує згадану постанову ВР і сподівається отримати відповідь про її виконання від державних службових осіб та повідомити про це громадськість.

Анатолій КАРАСЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про висновки Тимчасової слідчої комісії по перевірці обставин створення, діяльності та банкрутства українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Висновки Тимчасової слідчої комісії по перевірці обставин створення, діяльності та банкрутства українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» взяти до відома.

2. Визнати таким, що не відповідає вимогам законодавства, нагляд Генеральної прокуратури України за законністю порушення проти керівництва Борщагівського хіміко-фармацевтичного заводу кримінальної справи за ознаками злочину, передбаченого частиною другою статті 148^8 Кримінального кодексу України (порушення порядку випуску (емісії) та обігу цінних паперів), яка знаходиться у провадженні слідчого управління Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в місті Києві (номер справи 50-1751).

3. Доручити Генеральній прокуратурі України здійснити перевірку фактів зловживань при здійсненні в Україні інвестиційної діяльності в Україні Компанії «R & J Trading International, Inc.» (м. Бруклін, США, штат Нью-Йорк) та провести службове розслідування за фактом нереагування прокуратурою міста Києва на запити Тимчасової слідчої комісії.

4. Визнати, що Ленінградським районним судом міста Києва безпідставно допущено тяганину при розгляді цивільної справи за заявою прокурора Ленінградського району міста Києва про визнання недійсними установчих документів та державної реєстрації українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» та звернутися до Голови Верховного Суду України з питанням про зміну підсудності вказаної справи.

5. Визнати, що віце-Прем'єр-міністром України Тігіпком С. Л. суттєво перевищено повноваження, зокрема при дачі доручень за скаргою Компанії «R & J Trading International, Inc.» Голові Вищого арбітражного суду України та Генеральній прокуратурі України.

6. Запропонувати Президенту України розглянути питання про відповідність займаним посадам віце-Прем'єр-міністра України Тігіпка С. Л. та посадових осіб Ленінградської районної державної адміністрації міста Києва, причетних до неправомірної реєстрації українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод».

7. Запропонувати Голові Державної податкової адміністрації України розглянути питання про притягнення до відповідальності посадових осіб Державної податкової адміністрації Ленінградського району міста Києва та Державної податкової адміністрації міста Києва за неправомірне застосування до українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» законодавчих актів України з питань пільгового режиму оподаткування.

8. Запропонувати Голові Вищого арбітражного суду України особисто проконтролювати додержання процесуальних строків вирішення в порядку нагляду у Вищому арбітражному суді України справи про банкрутство українсько-американського спільного підприємства «Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод».

9. Доручити Генеральному прокурору України звернутися до податкових органів США щодо перевірки сплати податків Компанією «R & J Trading International, Inc.» на отримані в Україні доходи.

10. Доручити Голові Верховної Ради України Морозу О. О. направити послу США в Україні копії звернень сенаторів та конгресменів США на захист Компанії «R & J Trading International, Inc.» та повідомити Сенат і Палату представників США про здійснення тиску з боку окремих сенаторів та конгресменів на органи виконавчої владу України з метою неправового позасудового вирішення господарських спорів за участю американських бізнесменів.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ

м. Київ, 6 лютого 1998 року
№ 87/98-ВР.

ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

У вівторок **13 жовтня** на пропозицію Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка сесія погодилася розглядати питання і про звіт, і про відповідальність уряду за соціально-економічну ситуацію, що склалася в державі.

З доповіддю виступив Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко.

Співдоповіді зробили: Станіслав Гуренко — голова Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, Євген Марчук — голова Комітету з питань соціальної політики та праці, В'ячеслав Сокерчак — перший заступник голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності, Юлія Тимошенко — голова Комітету з питань бюджету.

У підсумковому слові Валерій Пустовойтенко пообіцяв, якщо залишиться прем'єром, докласти зусиль, щоб поліпшити роботу уряду, попросив парламентаріїв сприяти в цьому.

Підсумок дискусії підбив у своєму виступі Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. Нагадавши хроніку урядових криз (з 1991-го до липня 1997-го змінилося шість прем'єрів), він задав залові риторичне запитання: чи можливо за такий короткий термін оволодіти ситуацією і поліпшити її? Уряд Валерія Пустовойтенка додав у вдалих діях. Але безсумнівного докору заслуговує за те, що не розробив реальної програми подолання кризи.

Голова Верховної Ради висловив своє бачення виходу з кризового стану. Звіт уряду взято до відома.

14 жовтня на доповідь голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Валерія Альошина сесія ухвалила Закон про порядок встановлення ставок податків, зборів (обов'язкових платежів), інших елементів податкових баз, а також пільг з оподаткування. Він підготовлений комітетом як альтернатива президентському указові від 18 червня цього року, згідно з яким право визначення та зміни ставок акцизного і ввізного мита надавалось урядові.За скороченою процедурою прийнято в першому читанні законопроект щодо змін до чинного Закону «Про оренду державного та комунального майна» (за доповіддю заступника голови Фонду державного майна Юрія Гришана та співдоповіддю заступника голови Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Юрія Єханурова).

Про проект закону щодо внесення змін до деяких законодавчих актів (у зв'язку з внесенням змін до чинного Закону «Про підприємства в Україні») доповів член Комітету з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Вадим Зачосов. Закон прийнято в цілому.

Було розглянуто і також схвалено в цілому як закон проект доповнень до частини 1 статті 12 Закону «Про освіту» (стосовно поліпшення фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи). Верховна Рада денонсувала Гарантійну угоду (Проект розвитку енергоринку України) між Україною і Європейським банком реконструкції та розвитку як уже недіючу.

15 жовтня за доповіддю голови підкомітету Комітету з питань правової реформи Броніслава Райковського Верховна Рада ухвалила постанову «Про обрання суддів». Безстроково обрано 55 кращих фахівців права. Від депутатського корпусу Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко привітав новообраних суддів, побажав їм вірно стояти на сторожі законності.

Сесія розглянула пропозиції Президента до Закону «Про столицю України — місто-герой Київ», якими відхилено цей законодавчий акт. Два нові законопроекти представили народні депутати України Борис Андресюк та Борис Беспалий.

Співдоповідь зробив голова парламентського Комітету з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад Олександр Кушнір.Однак поіменним голосуванням було вирішено повернути законопроект для підготовки до повторного першого читання.

Голосування проекту постанови про 80-річчя комсомолу та посилення уваги до молоді України відкладено.

16 жовтня народні депутати розглянули проект постанови про звіт про роботу Національного банку України, баланс його діяльності, зведений баланс банківської системи та розподіл прибутку НБУ за 1997 рік. Доповідь зробив голова Національного банку України Віктор Ющенко, співдоповідь — голова парламентського Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Валерій Альошин.

У виступах депутатів деталізувався і поглиблювався аналіз названих прорахунків, які, зрештою, зумовили нинішню фінансову кризу.

Заключне слово проголосив Віктор Ющенко.

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко, підбиваючи підсумки дискусії, зазначив: центральний банк допускає серйозні помилки. Кредитування проміжних, а не виробничих структур зумовило падіння економіки. Відповідальність за це — і на профільних комітетах парламенту, і на керівництві НБУ, який є суб`єктом законодавчої ініціативи і має пропонувати прийняття законів, що сприяли б оптимальній грошово-кредитній політиці.

Голосування проектів постанови з цього питання відкладено .

Верховна Рада ратифікувала Конвенцію про заборону розробки, виробництва, нагромадження і застосування хімічної зброї та про її знищення.

Було оприлюднено заяву депутатської фракції Прогресивної соціалістичної партії України у зв`язку з Всесвітнім днем студентів.

Сьогодні, у вівторок 20 жовтня, розпочався черговий пленарний тиждень.

Прес-служба Верховної Ради України.

Наше майбутнє — в об'єднаній Європі, а не на руїнах Російської імперії

Точка зору

ДРУГИЙ приїзд до Києва голови Державної Думи Російської Федерації Геннадія Селезньова збігся у часі з глибокою економічною кризою, що охопила Росію і поширилася звідти на Україну. Однак ця обставина вочевидь не знічувала високого гостя, що й засвідчив його виступ в українському парламенті. Неприпустимі висловлювання одного з політичних лідерів Росії не мають нічого спільного із задекларованими в Москві і Києві намірами розвивати дружні добросусідські стосунки між двома народами. Його грубі втручання у внутрішні справи незалежної України, його спроби диктувати, що і як повинна робити суверенна держава, ще раз переконливо довели: рецидиви агресивного імперського синдрому російської політичної еліти у відносинах з іншими країнами і надалі є основою зовнішньої політики Росії.

У «парламентському портфелі» пана Селезньова не було жодних рішень Державної Думи, спрямованих на поліпшення відносин між нашими державами, Держдума і досі не ратифікувала договір про дружбу, співробітництво і партнерство, а введення «особливими стратегічними партнерами» акцизного збору на українські сільськогосподарські товари, що їх ввозять на митну територію Росії, квота на український цукор є не що інше, як створення додаткових перешкод для розвитку економічних відносин між сусідами.

Але, повторюю, ці питання головний держдумівець делікатно обійшов і натомість зовсім неделікатно почав видавати рекомендації українським парламентаріям, як їм краще задовольнити вимоги «старших» російських депутатів. Очевидно, там, у білокам'яній, не помічають історичних реалій, не розуміють, що заклики до слов'янського єднання в нерозривному союзі є всього-навсього елементом плачу за колишнім «нерушимым». Віра в майбутнє відродження імперії — просто сліпа наївність, яка, проте, дорого може коштувати нашому народові.

Одне з «побажань» Геннадія Селезньова Верховній Раді України — негайно приєднатися до Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД. На жаль, у нашому парламенті знайшлися бажаючі виконувати це побажання. Якщо це питання знову винесуть на порядок денний, парламент накриють хвилі безплідної дискусії про необхідність відновлення братерського союзу народів та гармонізацію законодавства між державами, які раніше входили до складу СРСР. Нашу увагу знову відвернуть від розв'язання важливих економічних проблем.

Складається враження, що окремі політичні сили не дбають про національні інтереси України, а лише про виконання московського замовлення, до того ж за будь-яку ціну. Бо як пояснити тоді свідоме нехтування ними конвенції про Міжпарламентську асамблею, з прийняттям якої різко змінився статус МПА СНД, а Угода про МПА держав-учасниць СНД втратила чинність. Вона визначала статус МПА «як консультативного інституту для обговорення питань і розгляду проектів документів, які становлять загальний інтерес». МПА за цією угодою створювалась як міждержавна структура. Однак цей статус МПА СНД досить швидко еволюціонував у бік перетворення її на орган СНД з чітко окресленими наддержавними функціями. Автори сумнівних, з точки зору здорового глузду, ініціатив не бажають зважати на те, що українське законодавство не передбачає міжпарламентського співробітництва в межах СНД, а також з тим, що Україна не є державою-членом СНД. Так само вони не хочуть помічати, що еволюція Міжпарламентської асамблеї, як і в цілому СНД, відбувається виключно за ініціативами російської влади і підпорядкована вирішенню внутрішньо- та зовнішньополітичних проблем Російської Федерації. Цю мету російська влада не тільки не приховує, а й широко пропагує в усіх важливих політичних документах. Зокрема, в указі Президента Росії «Про затвердження стратегічного курсу Російської Федерації з державами-учасницями СНД» прямо й відверто наголошується на необхідності забезпечення домінуючої ролі Росії при «формуванні нової системи міждержавних політичних та економічних відносин на території постсоюзного простору» як важливого чинника «включення Росії до світових політичних та економічних структур, запобігання відцентрових тенденцій у самій Росії».

Нинішня політика Росії спрямована на збільшення її геополітичної ваги у світі шляхом утримання стратегічного контролю над країнами колишнього союзу. Але симпатики московської політики в Україні не хочуть обговорювати засоби, за допомогою яких російська влада намагається досягти своїх цілей. А цими засобами були і залишаються спроби провідних компаній Росії за міцної підтримки своїх державних структур приватизувати стратегічно важливі об'єкти, зокрема нафтової та газової інфраструктури в Україні, намагання РФ будь-що зберегти військову присутність у нових незалежних державах, контроль за їх зовнішніми коридорами, розбудову колективної безпеки СНД та оборонного союзу.

Ностальгічні плачі за Міжпарламентською асамблеєю не можуть закреслити реальність: Україна поряд з Росією та Молдовою вступила до Ради Європи і має привести національне законодавство у відповідність до європейського правового поля. Це, зокрема, стосується приєднання України до основних міжнародно-правових документів Ради Європи й прийняття цілої низки законів та інших нормативних актів, положення яких відповідали б стандартам РЄ. Україна взяла на себе зобов'язання ухвалити рамковий правовий акт стосовно захисту прав людини, а також нові кримінальний, цивільний, кримінально-процесуальний та цивільно-процесуальний кодекси, які мають відповідати стандартам Ради Європи. Оскільки значна частина держав-учасниць СНД не є членами Ради Європи, то гармонізація законодавства з ними на багатосторонній основі здатна негативно позначитися на відповідність законодавства України сучасним європейським та світовим стандартам. Отже, потрібних для України функцій ця структура СНД не окреслює. Навіть не вступаючи до МПА, український парламент мав можливість одержувати всі модельні законопроекти, розроблені нею. Як правило, їх кидали у шафи, столи, сейфи і ніколи не використовували під час розробки наших українських законопроектів.

Участь України в МПА недоцільна і з бюджетно-фінансової точки зору: фінансові витрати не дадуть реальної практичної віддачі. Фактично кошти витрачатимуться на фінансування тих завдань, які значно успішніше вирішуються Україною в рамках Ради Європи.

Майбутнє Міжпарламентської асамблеї, як і СНД у цілому, є невизначене і проблематичне. Втягування України до неї суперечить національним інтересам нашої держави і здатне зашкодити її іміджу в очах світової спільноти. Поза всяким сумнівом, такий крок України буде однозначно розцінений у світі як повернення назад — до поступової відмови від незалежності України, як значний успіх Росії в реалізації найбільшої мети в її зовнішній політиці — відновлення на теренах пострадянського простору в тій чи іншій формі колишньої російської імперії. Вступ України до МПА значно віддалить нас від країн Центральної та Західної Європи і практично унеможливить виконання основного принципу зовнішньої політики України — інтеграції до провідних європейських та євро-атлантичних структур.

Сьогодні під час загальної фінансово-економічної кризи СНД у черговий раз довела свою безпорадність перед цими процесами. Тому саме нині ми маємо історичний шанс поховати під уламками історії ще один міф — міф про необхідність для наших народів не тільки якогось нового слов'янського союзу (до речі, чому слов'янський союз, адже і в Росії, і в Україні живуть представники інших груп?), а й співдружності незалежних держав. Бо насправді вона є угрупованням країн злиднів, бідняків, нескінченних конфліктів і цілковитого занепаду добробуту людей, неповаги до найелементарніших прав людини — права отримувати винагороду за роботу. Ми маємо, врешті-решт, покласти край диктату Росії, яка не може справитися зі своїми внутрішніми проблемами і перебуває на межі громадянської війни, та акцентувати подальшу діяльність української держави на розвитку двосторонніх відносин на пострадянському просторі і якнайшвидшій інтеграції до європейських та трансатлантичних структур. Майбутнє України — в об'єднаній Європі, а не на руїнах Російської імперії.

Голова Державної Думи також наказав нам винести на ратифікацію в парламент «чорноморський пакет». Цей наказ — вершина цинізму. Україна відмовилася від права власності на значну частину майна, об'єктів берегової інфраструктури, акваторій та земельних ділянок Чорноморського флоту колишнього СРСР. Основні положення угод свідчать про їх російську належність. Окремі статті документів прямо суперечать Конституції України. Наприклад, положення про основну базу ЧФ РФ у Севастополі та тимчасове застосування угод до набуття ними чинності. Адже ратифікація угод можлива лише після внесення зміни до Конституції.

Розмір відшкодувань Україні з боку Росії набагато менший за реальну вартість майна та реальні розміри плати за користування землею, об'єктами інфраструктури, акваторією та іншими ресурсами. По суті, ці угоди можна вважати дарчими документами. І це не авторська гіпербола. Україна втратила близько 40 мільярдів доларів, передаючи Росії половину флоту. І це ще не все. Крім половини кораблів та суден колишнього ЧФ, Україна «презентувала» «стратегічному партнерові» ще 117 кораблів, що становить не багато не мало 32 відсотки колишнього ЧФ. Як компенсацію за них Росія зобов'язувалася списати з українського боргу 521,06 млн. американських доларів. Цю суму можна оцінити, порівнявши її з тією, яка передбачалася проектом цієї самої угоди від 23 серпня 1995 року: тоді нам мало перепасти 2992,78 млн. доларів. «Щедрість» тодішнього прем'єра Павла Лазаренка, чий підпис стоїть під угодою, і поступливість Президента Леоніда Кучми, який доручив йому цей документ підписати, обійшлися Україні в 2,5 млрд. доларів (До речі, міждержавні угоди повинен підписувати тільки глава держави). Справді великодушний жест з нашого боку! А ми щось говоримо про нашу величезну заборгованість перед Росією.

Ще кілька прикладів. Протягом чотирьох років з ЧФ було списано 263 одиниці кораблів та інших плавзасобів. Згідно з угодою про взаємні розрахунки передбачено, що Росія має відшкодувати Україні половину їхньої вартості в розмірі 5,5 мільйона доларів. Полічіть, скільки це все становить у середньому за одиницю, і ви зрозумієте, що значно вигідніше було б продати ці кораблі на металобрухт.

Угоди не передбачають оплати за використання іноземними військами української території протягом 1992 — 1997 років. Тобто за наслідки базування знову має розкошелитися сама Україна. Орендна плата за використання землі та акваторій просто мізерна. По суті, вона майже не покриває земельного податку. І за цього всього сторони «домовилися» про оригінальний спосіб розрахунків. Навіть більш ніж оригінальний. Росія не сплачує Україні коштів, просто списує борги (?!). За наявною схемою для повного погашення нашого боргу російський Чорноморський флот повинен базуватися в Криму аж 24 роки.

Крім територіальних та фінансових втрат, є ще один неприємний аспект: Україна де-факто вступила у військовий союз з Росією.

Питання про заборону існування іноземних військових формувань на українській території так і залишилося відкритим. Поринувши у мрії про мир і злагоду з північним сусідом, ми наче зовсім забули про існування законопроектів, які передбачають виведення військових формувань Російської Федерації з української території та статус підрозділів і збройних сил іншої держави, що їх підготували парламентарії минулого скликання відповідно до Основного Закону. Розуміючи, що рішуче попрощатися з іноземними військовиками негайно — річ нереальна, автори документів чітко передбачили терміни остаточного виведення російських військових формувань, визначили конкретне місце базування Чорноморського флоту, умови оренди та інше. Але... Замість того, щоб виявити наполегливість, ми слухаємо накази російського гостя. Це справді неприпустимо — зволікати з розв'язанням проблеми виведення іноземних військових формувань тоді, коли всі органи влади й політичні сили Росії провадять великодержавну політику не лише щодо Севастополя й Чорноморського флоту, а й України в цілому.

Це справді той випадок, коли за державу прикро і соромно за деяких політиків, які замість того, щоб відстоювати національні інтереси України, за звичкою схиляють голову в північно-східному напрямку.

Георгій МАНЧУЛЕНКО,
народний депутат України,
член Комітету ВР з питань національної безпеки та оборони
(фракція Народного Руху України).

З усної парламентської творчості

✓Тридцять хвилин ми використаєм і все. Посміялись, розслабились і будем працювати.

✓Сім років розврату, розбрату, пробачте, тривали до того, що маємо. Я думав, що ми з вами трохи забудем, та не будем кожен день розминаться... Не получилось.

✓Я думаю, що не потрібно радуватися. Це може тільки Єльяшкевич радуватися.

✓Але мене на європейський рівень не піднімайте, я і на українському рівні себе хорошо почуваю.

✓Питання ясне, як цей зал під куполом.

✓Я думаю, що ми це питання будем розглядать, ну не можна так, що одні в одне, а другі в друге.

✓Ми вже сьогодні перетворили 8 заяв.

✓В мене стосунки з Лановим були мовчазні, спокійні. Я знав все про нього, знав, що відбувається, можна сказати, терпів. Але це для мене був час найважчий і по здоров'ю і по моральному клімату.

✓Йде приватизація, йдуть великі державні справи. І я звертаюся до вас, Олександре Миколайовичу, до народних депутатів, щоб запросити людей до залу і підтримати, і проголосувати за цю кандидатуру.

✓Оце три питання, які наша фракція настоює, щоб обов'язково було, інакше вони тормозять деякі питання.

✓Если хотите, можете, чтобы специально сессия проголосовала, чтобы мы отвели время для ваших монологов.

✓Тому вам, якщо комусь щось рекомендувать, то, будь ласка, проаналізуйте те, що ви вчора говорили, і те, що сьогодні, чи будете говорити завтра.

✓Вас настраивают на волну улюлюкания и бараньего сопротивления.

✓Красняков, только не надо такого поведения в зале, а то я подумаю, что ты в экономике разбираешься.

✓Наташа любить трудящих, як цибулю після гарячого чаю.

Дайджест

FINANCIAL TIMES

Реформатори опинилися перед складним вибором

Внаслідок падіння гривні політики піддали сумніву рекомендації МВФ

Дехто з експертів вважає, що падіння української валюти на 40% за останній місяць спричинено лише кризою в Росії.

Інші, більш песимістичні оглядачі, стверджують, що розлад основ економіки України щось таке, що перекреслило сім років реформ.

Більшість експертів уже давним-давно дійшли висновку, що в економіці відбулося фундаментальне розбалансування.

Насіння нинішньої кризи було посіяно три роки тому, коли було створено ринок внутрішніх зобов'язань (ОВДП — облігацій внутрішньої державної позики).

Теоретично це мало дати змогу урядові фінансувати дефіцит не інфляційним шляхом, тобто не друкуючи грошей. Але, хоча це й було задумано з найкращих спонукань, уряд почав швидко нагромаджувати незабезпечену піраміду боргу.

1997 року понад 1 млрд. доларів іноземних інвестицій було вкладено в ринок короткотермінових казначейських векселів і до середини року іноземці тримали більш як половину всього невиплаченого державного боргу.

Але осіння азіатська криза стала причиною того, що іноземці почали звільнятися від цих зобов'язань і уряд залишився з 6—8 млрд. гривень, які належало сплатити за казначейськими зобов'язаннями в 1998 році.

З початку 1998 року резерви України зменшилися з 2,4 млрд. доларів до 800 млн. (на початок вересня) після сплати зобов'язань за векселями іноземцям.

Тимчасове рішення МВФ про надання Україні кредиту на три роки в розмірі 2,2 млрд. доларів у серпні практично врятувало країну від невиконання грошових зобов'язань або від девальвації.

Але колапс рубля завдав смертельного удару по гривні, яка опустилася з 2,1 до 3,2 гривні за долар.

Для того, щоб дати собі перепочинок, не допускаючи невиконання зобов'язань, міністр фінансів під великим тиском змусив місцеві банки «добровільно» реструктурувати належні оплаті казначейські облігації у більш довготермінові інструменти.

Це стосувалося векселів на суму 1,1 млрд. грн., що становить 15% активів українських банків і практично всю їхню короткотермінову ліквідність. Ця реструктуризація все одно що банкрутство банків, як сталося в Росії.

«Ми не рятуватимемо фінансів держави за рахунок банківського сектора», — сказав Віктор Лисицький, головний економіст НБУ.

Іноземні власники ОВДП опинилися перед схожою «добровільною» конверсією зобов'язань на суму в 1,8 млрд. знецінених гривень, а в разі відмови їх конвертувати, держава пообіцяла взагалі відмовитися платити за цими зобов'язаннями.

Падіння гривні було затримано нав'язуванням контролю за обміном валюти, обов'язковим продажем 50% валютної виручки за офіційним курсом, який, проте, не дуже відрізняється від ринкового. Але українські економісти вважають, що це лише латка на більш глибоких проблемах.

«Уряд намагається змінити лише наслідки кризи, а не її причини», — заявив Пинзеник, глибоко шанований економіст і лідер об'єднання «Реформи і порядок».

Між тим, стає зрозуміло, що падіння гривні матиме ширші політичні наслідки.

Кредит МВФ було видано на умовах прийняття програми орієнтованих на ринок економічних реформ, які тепер переглядають.

Український парламент почав «розстрілювати» серію президентських указів, які було спрямовано на задоволення вимог МВФ.

Але падіння гривні після двох років відносної стабільності змусило замислитися про правильність політики МВФ щодо грошової стабільності та податкової дисципліни.

«Надання кредиту МВФ дуже благородний крок, але багато умов не співвідноситься з нашою ситуацією», — каже Володимир Черняк, відомий економіст з Руху.

Олександр Мороз, лідер Соцпартії і можливий кандидат у президенти, також підтвердив: «Багато умов МВФ загрожують нашій національній безпеці. Вони руйнують нашу виробничу базу».

Навіть близькі до президента функціонери, такі як Олександр Разумков, заступник секретаря національної безпеки, звільнилися від ілюзій щодо МВФ.

Утративши віру в МВФ, дехто з політиків із заздрістю дивиться, як сусідня Росія фліртує з радянськими методами ведення економіки.

У той час як хтось думає, що криза дискредитувала ринкові реформи, самі реформатори вважають, що вона сталася не через великі реформи, а через занадто малі.

Віктор Ющенко зазначив: «Урок кризи полягає в тому, що фінансова стабілізація, яка складається із стабільної валюти і низької інфляції, може виникнути тільки разом з більш широкими реформами щодо збільшення доходів. Інакше криза повторюватиметься».

«Файненшнл таймс», 2 жовтня 1998 р.

Підготувала Ніна ДОНКОВА.

Повертаючись до надрукованого

Лісоруб? Ні — садівник!

Доброго дня, вельмишановна редакціє!

Уперше беруся за перо і турбую поважну, авторитетну державну пресу. Все життя шкодую, що Всевишній обділив мене даром красного письменства, але ніколи не беруся за те, чого не вмію робити добре. Вважаю, що кожна людина мусить робити добре те, що вміє і робить професійно.

Тому, коли прочитав у вашій газеті статтю «Лісоруби в саду», автор якої Володимир Яресько, котрий чомусь підписався журналістом, мусив сісти за цього листа. Адже це я — той, кого автор назвав лісорубом, той, хто «управляє філармонією», хто «сидить на культурі», хто, кажучи його словами, не може ставити свого прізвища поруч з іменами відомих у нас майстрів культури. Я — директор Чернігівської обласної філармонії з 1986 року. До цієї посади привів мене довгий творчий і життєвий шлях. Більш як 30 років працюю в професійному мистецтві і від рядового артиста поступово дійшов до директора філармонії і голови художньої ради. За фахом — диригент.

...Мені здається, що за ситуації, штучно роздутої навколо Чернігівської філармонії, актуальним є оповідання класика, де всі вітають гімназиста Петю, бо він став знаменитий і про нього пишуть у газетах: «Наш Петя под лошадь попал».

А стиль письма мого опонента нагадує анекдот, коли в тролейбусі один кричить іншому: «Твоя жінка гуляща!». Виходять з тролейбуса. Інший каже: «Ти що, здурів, я ж не жонатий!». А той йому: «Я знаю, але ти піди розкажи це всім, хто їхав у тролейбусі!».

Приблизно таке враження справляє і стаття «Лісоруби в саду». Так, скажімо, заслужений артист України В. Нечепа ніколи за моєї пам'яті з філармонії не звільнявся, а вже другий рік плідно працює за контрактом. На таких же умовах працює і композитор М. Збарацький, за контрактом працює і заслужений артист України П. Омельченко. Заслужена артистка України Л. Роговець три роки тому звільнилася за власним бажанням з філармонії і працює викладачем музичного училища, В. Гришин два роки тому звільнився з філармонії і за переводом працює в музичній школі № 2 м. Чернігова викладачем, ансамбль «Циганські наспіви» після виходу з відпустки без утримання також хоче підписати контракт і працювати. При реорганізації і скороченні штатів фактично з філармонії звільнилися лише вісім артистів, решта сорок два підписали контракти і плідно працюють. Дешева патетика про їх нібито викинення на вулицю є просто неправдою. Я вже не кажу про завдану мені моральну шкоду, яку не зможе компенсувати навіть суд, до якого змушений буду звернутися для захисту своєї честі й гідності.

Народного артиста України В. Субачева було звільнено за скороченням штатів і він перейшов працювати викладачем у музичне училище (до речі, філармонія широко святкувала майже рік тому його 60-річчя). Гучним було і святкування 60-річного ювілею народного артиста України, композитора А. Пашкевича, про що окрема розмова. Мені важко про це говорити, але мушу, раз на захист майстра стають ті, хто його знищує. І не тільки морально, але й, по суті, фізично.

Майже 9 років спільної роботи з шановним Анатолієм Максимовичем у Чернігівській філармонії подарувала мені доля. Якби хто знав, що це була за робота. Можна поставити мені запитання «Чому ти все це терпів?». Відповідь проста — безмежно закоханий у творчість маестро, тому покірно витримував усе, чого ніхто не витримав би.

Мушу деталізувати. 16 липня цього року після відпустки вийшов на роботу народний хор, провели творчу нараду по підготовці до 7-ї річниці незалежності України, до 55-річниці звільнення Чернігівщини від фашистів, до звіту хору в національному палаці «Україна» тощо. Як кажуть, роботи по горло. За місяць пройшло дві-три розспівки, а іншими днями колектив у кількості 76 чоловік чув вимушене оголошення: «Приходьте завтра». Нарешті Анатолій Максимович з'явився на роботу і без усяких пояснень поклав заяву з проханням звільнити його за власним бажанням. Чотири дні лежала заява без руху, але ж терпіння моє і колективу не безмежне. Та й, власне, яка, це держава може дозволити собі утримувати колектив, що не працює, бо, бачте, одна людина в ньому талановита, не дуже відповідальна. До речі, усі хормейстери, які працювали з А. Пашкевичем, не витримали лихої долі — звільнилися.

І останнє, найбільш неприємне. Оті лжедрузі і згубили шановного А. Пашкевича. Саме ці люди, які ніколи не мали ні краплини Божого дару, ні жалю, ні свідомості, убивали й убиватимуть таланти, щоб потім на шпальтах газет ставати на їх захист, щоб хоч неправдою вхопити за хвіст богиню чужої слави.

Мене назвали лісорубом у саду. Нагадаю тим «журналістам», за що Господь вигнав Адама і Єву з раю. За куштування забороненого плоду в саду, не в лісі. На це їх підмовив Змій. Хіба не таку само роль виконали ви, сприяючи деградації відомого майстра? Бог вам суддя, бо судочинство не зможе належно покарати людей без совісті.

Як гірко і боляче бачити, що топляться в оковитій самородки Матері України, що їх спеціально штовхають туди ті, які потім проливають крокодилячі сльози, топчуть своїми брудними чобітьми «оголені леза» талановитих душ.

Що ж до порівняння з лісорубами, то скажу, що і в саду лісоруби потрібні, принаймні для того, щоб викорчовувати те, що видає себе за вишню, а насправді є чимось іншим, наприклад «журналістом». Однаково, йдеться про філармонію чи про журналістику.

Іван СЕМЕНЕНКО,
директор Чернігівської обласної філармонії.

У комітетах Верховної Ради України

Будуть і державне житло, і довготермінові кредити для індивідуального будівництва

На засіданні Комітету з питань будівництва, транспорту і зв'язку за участю представників Мінфіну і Держбуду України розглянуто проект закону «Про державний бюджет України на 1999 рік» у частині потреб у коштах на будівництво та житлово-комунальне господарство.

Держбудові України рекомендовано найближчим часом прийняти відповідні рішення про відшкодування збитків житлово-комунальному господарству, враховуючи прийняття закону «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України». Депутати, зокрема, висловилися за розробку реальної системи адресної допомоги окремим категоріям громадян на оплату житлово-комунальних послуг замість дотацій до такої оплати.

Відзначалося також, що має бути вжито заходи для скорочення черги громадян на державне житло, включаючи фінансування державного житлового будівництва, а також розширення практики довготермінового кредитування індивідуального житлового будівництва.

Міністерству фінансів України при розробці проекту закону «Про державний бюджет України на 1999 рік» запропоновано керуватися нормою видатків на капітальні вкладення в межах 6,5—8 відсотків від валового внутрішнього продукту, враховуючи передачу 20 відсотків відомчого житлового фонду в комунальну власність, що передбачено рішенням уряду.

На виїзному засіданні комітету, що відбулося на Українському державному підприємстві електрозв'язку «Укртелеком», віце-прем'єр-міністр Сергій Тигипко представив проекти законів України «Про особливості приватизації Українського державного підприємства електрозв'язку «Укртелеком» та «Про внесення змін до деяких законів України». У засіданні взяли також участь народні депутати України — члени Комітету Верховної Ради з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій, члени Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації. Вів засідання голова Комітету Верховної Ради з питань будівництва, транспорту і зв'язку Юрій Крук.

Висловивши низку зауважень і пропозицій, народні депутати вирішили відправити законопроекти на доопрацювання урядові.

Урядові проекти про землю відхилено

На засіданні Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин за участю Міністерства фінансів, Мінагропрому, Держкомзему, Держхарчопрому, Держнафтогазпрому, Укрнафтопрому та представників Кабінету міністрів України особливо гостро обговорювалася ситуація в агропромисловому комплексі щодо забезпечення господарств пально-маетильними матеріалами. Враховуючи надзвичайне становище, що склалось із забезпеченням господарств нафтопродуктами, прийнято рішення звернутись до Президента України та уряду з пропозицією вжити невідкладні заходи для забезпечення вчасного виконання осінньо-польових робіт.

Проект закону «Про списання та реструктуризацію податкової заборгованості платників податків сільськогосподарських підприємств та цукрових заводів (комбінатів) станом на 1 січня 1998 року», поданий Президентом України, вирішено терміново подати на розгляд Верховній Раді.

Що стосується питання про внесення змін і доповнень до Земельного кодексу України, то комітет вирішив запропонувати Верховній Раді відхилити поданий Кабінетом міністрів законопроект, оскільки він суперечить Конституції України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Арбітражний суд Харківської області (310004, м. Харків, вул. Сумська, 64) порушив справу № 6544/7-74 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю торгово-виробничого підприємства «Чайка» (Харківська обл., м. Первомайський, вул. Комарова, 3, р/р 467821 в Первомайському від. АК ПІБ, МФО 351470, код 19461887). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інформація про першу емісію акцій Відкритого акціонерного товариства «Базис-інвестмент»

1. Відкрите акціонерне товариство «Базис-інвестмент» (надалі товариство) створюється на підставі рішення зборів засновників (протокол N 1 від 3 серпня 1998 року) на необмежений термін.

Засновниками товариства є:
— Відкрите акціонерне товариство «Житомиргаз»;
— Відкрите акціонерне товариство «Ексімнафтопродукт»;
— Закрите акціонерне товариство «Іллічівськзовніштранс»;
— Відкрите акціонерне товариство «Маріупольгаз»;
— Відкрите акціонерне товариство «Український нафтогазовий інститут»;
— Відкрите акціонерне товариство «Фінансова компанія «Укрнафтогаз» — уповноважена особа щодо передплати на акції, адреса: 253090, Україна, Київ, вул. Празька, 5, тел./факс (044) 551-95-40, 551-95-14, 551-91-21.
— Відкрите акціонерне товариство «Кременчукнафтопродуктсервіс».

2. Основною метою діяльності товариства є: здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів в якості торговця цінними паперами та надання послуг щодо зберігання цінних паперів незалежно від форми їх випуску, відкриття та ведення рахунків у цінних паперах, обслуговування операцій на цих рахунках та обслуговування операцій емітента щодо випущених ним цінних паперів в якості зберігача.

Основним предметом діяльності товариства є:
— діяльність з випуску цінних паперів;
— комісійна діяльність по цінних паперах;
— комерційна діяльність по цінних паперах.
— прийом цінних паперів та/або їх сертифікатів і свідоцтв про знерухомлення іменних цінних паперів;
— зберігання цінних паперів та/або їх сертифікатів на пред'явника;
— зберігання свідоцтв про знерухомлення іменних цінних паперів;
— видача цінних паперів та/або їх сертифікатів, які зберігалися депозитарною установою;
— інвентаризація цінних паперів та/або їх сертифікатів і свідоцтв про знерухомлення іменних цінних паперів.

3. Про проведення установчих зборів, які відбудуться 8 грудня 1998 року, особам, які передплатили акції, буде повідомлено додатково.

4. Статутний фонд планується у розмірі 1380000 (один мільйон триста вісімдесят тисяч) гривень, який затверджено рішенням зборів засновників (протокол № 1 від 3 серпня 1998 року).

5. Засновники товариства вносять грошовими коштами до Статутного фонду:

— ВАТ «Житомиргаз»	150000 грн.;
— ВАТ «Ексімнафтопродукт»	300000 грн.;
— ЗАТ «Іллічівськзовніштранс»	350000 грн.;
— ВАТ «Маріупольгаз»	300000 грн.;
— ВАТ «Український нафтогазовий інститут»	75000 грн;
— ВАТ «Фінансова компанія «Укрнафтогаз»	80000 грн.;
— ВАТ «Кременчукнафтопродуктсервіс»	100000 грн.

Внески до статутного фонду можуть бути здійснені у вигляді грошових коштів, а також інтелектуального вкладу, будинками, спорудами, обладнаннями, комп'ютерною технікою та іншими матеріальними цінностями, цінними паперами, правами користування землею, водою та іншими природними ресурсами, а також іншими майновими правами, оціненими в грошовому еквіваленті.

Оцінка негрошових коштів проводиться виконавчим органом товариства та затверджується загальними зборами акціонерів.

Початкові внески здійснюються на тимчасовий поточний рахунок ВАТ «Базис-інвестмент» № 29091003005000 АБ «ІНГ Банк Україна» м. Києва, МФО 300539.

6. Дані про емісію цінних паперів:

Рішення про випуск акцій прийнято зборами засновників (протокол № 1 від 3 серпня 1998 року).

7. Загальна номінальна вартість акцій — 1380000 гривень.

8. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії: створення статутного фонду ВАТ «Базис-інвестмент». Грошові кошти, одержані внаслідок проведення емісії у розмірі 10%, будуть направлені на придбання основних засобів, 90% будуть направлені на здійснення операцій з цінними паперами відповідно до предмету діяльності товариства.

9. Товариство випускає:
— прості іменні акції номінальною вартістю 100 (сто) гривень в кількості 13550 (тринадцять тисяч п'ятсот п'ятдесят) штук, серії А-1, номери з 00001 по 13550;
— привілейовані акції номінальною вартістю 100 (сто) гривень в кількості 250 (двісті п'ятдесят) штук, серії АП-1, номери з 001 по 250;

Привілейовані акції випускаються в розмірі до 2% від суми емісії.

Акції випускаються у документарній формі. Акціонеру видається сертифікат на загальну суму належних йому акцій після повної сплати їх вартості.

Акції на пред'явника не випускаються.

10. Права акціонерів:

Власники простих іменних акцій мають право брати участь у загальних зборах акціонерів та в управлінні справами товариства, отримувати частину прибутку у вигляді дивідендів, брати участь у розподілі майна у разі ліквідації товариства, вийти у встановленому порядку з товариства.

Власники привілейованих акцій мають переважне право на отримання дивідендів відповідно до чинного законодавства. Дивіденди по привілейованих акціях становлять — 40% річних.

Акціонери товариства мають переважне право на придбання акцій додаткової емісії.

11. Передплата на акції та їх розміщення здійснюватиметься шляхом відкритої передплати серед юридичних та фізичних осіб за адресою: Україна, 253090, м. Київ, вул. Празька,5.

12. Початок передплати на акції проводиться у період з 3 листопада 1998 року. Закінчення передплати 3 грудня 1998 року.

13. Запланований курс продажу акцій — 100 (сто) гривень (за номінальною вартістю).

14. Товариство не користується послугами торговця цінними паперами.

15. Особи, які бажають передплатити акції, надають заяву та укладають договір на передплату акцій та перераховують протягом терміну передплати не менше 30% номінальної вартості акцій. Протягом 1 року з моменту реєстрації товариства вони зобов'язані оплатити повну вартість акцій.

16. У разі, якщо передплата на акції перевищує запланований розмір статутного фонду, рішення про прийняття або відхилення зайвої передплати приймають установчі збори. Відмова у передплаті проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

17. У разі, якщо протягом встановленого терміну передплати не вдалося покрити передплатою 60 відсотків акцій, то товариство вважається таким, що не засноване.

У разі недосягнення рівня передплати (але не менше 60 відсотків) установчі збори затверджують розмір статутного фонду за фактом проведеної передплати.

18. При відмові від випуску акцій внесені кошти повертаються протягом 30 днів з моменту прийняття відповідного рішення.

19. Порядок виплати дивідендів

Розмір, порядок та строк виплати дивідендів по акціях ВАТ «Базис-інвестмент» визначаються загальними зборами акціонерів та статутом товариства. Дивіденди сплачуються 1 раз на рік в касі товариства, поштовим переказом або переказом на особовий чи розрахунковий рахунок акціонера.

20. Чинники ризику, які можуть впливати на діяльність товариства:
— непослідовність проведення економічних реформ в Україні, суперечності в законодавчій базі України в сфері підприємницької діяльності та фондового ринку;
— погіршення загальної економічної ситуації в державі;
— підвищення темпів інфляції;
— інших чинників ризику немає.

Спільний представник засновників Р. З. МУСІН

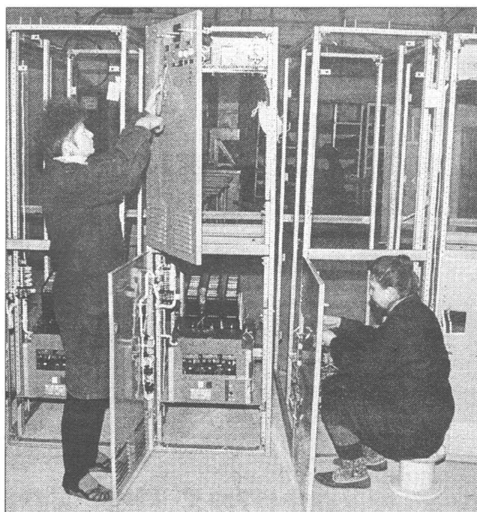

Тут є робота, тут є зарплата, —

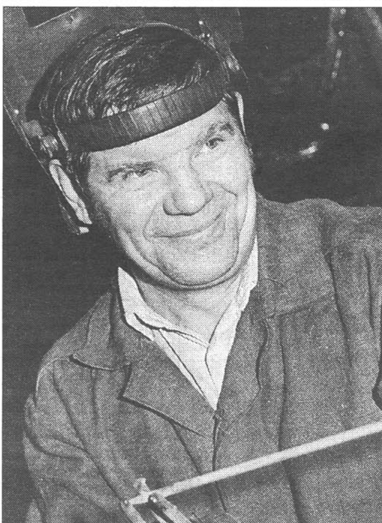
кажуть хмельничани про свій трансформаторний завод

Сьогодні на Поділлі найбільші промислові підприємства практично припинили роботу, відчутно знизила темпи і переробна галузь. І тільки на кількох підприємствах ще жевріє у цехах трудовий ентузіазм. Серед таких насамперед хмельницьке ВАТ «Укрелектроапарат», яке очолює Михайло Кирніченко. Тут зуміли утримати не тільки виробництво, а й ринки збуту. Підприємство сплачує до бюджету всі податки, виплачує двом з половиною тисячі працівників заробітну плату — в середньому понад 350 гривень. Та, крім цього, «Укрелектроапарат» утримує ще і великий житловий масив (понад 2,5 тис. квартир), чотири гуртожитки, магазини, їдальні, дитячий садок, базу відпочинку і навіть власне тепличне господарство. І все оте — для блага заводських трударів. Для них скоро завод здасть ще один 180-квартирний житловий будинок. Квартири тут люди отримають безплатно.

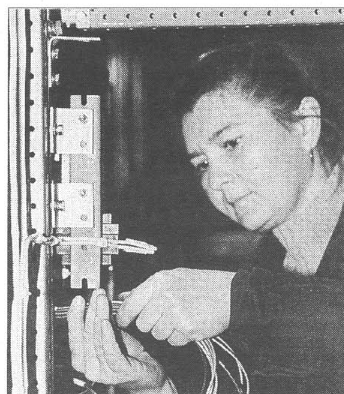

Відчуваючи постійну турботу про добробут, люди стараються працювати краще, якісніше, добросовісніше, щоб трансформатори мали великий попит і постійний ринок збуту. А щоб здешевити продукцію, запроваджують енергозбережні технології. У свою чергу, керівництво заводу належно оцінює працю, бачить, хто чого вартий. І сьогодні з глибокою пошаною говорять про начальників цехів Степана Віннічука, Петра Цісаря, намотувальницю Марію Бондар, слюсарів-складальників Геннадія Мотрина, Леоніда Дендеровича, монтажників Ольгу Склярову, Ольгу Сорокату, складальника Миколу Сарнюка, зварника Анатолія Сігінішина.

Звичайно, і трансформаторобудівникам живеться нелегко, бо загальна криза влади, її нерозпорядливість також позначаються на виробничому процесі. Але щоранку тисячі колишніх робітників з інших заводів із заздрістю дивляться на прохідну «Укрелектроапарата». Бо тут є робота, є зарплата, а отже — можна вижити!

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У номер

● *Вінниця*

Яка вона, подільська ікона?

Вінницька облдержадміністрація прийняла рішення про передання пам'ятки архітектури — будинку № 34 по вулиці Соборній — під регіональний центр подільської ікони. Відкриття унікального — чи не першого в державі — закладу планована на квітень 2000 року.

25 літ художник Леонід Дідур збирає у селах Поділля —Вінницької, Хмельницької і Тернопільської областей —народні ікони. Окремі твори могли б стати окрасою будь-якого музею. Є серед них і такі, які під охороною ЮНЕСКО. До речі, повну інформацію про зібрання подільського народного іконопису можна взяти зі «сторінок» Інтернету.

● *Донецьк*

Щоб ти жив на саму зарплату!

Україна належить до країн, де корупція має системний характер, вважають учасники семінару «Проблеми економічного зростання: питання добропорядності», що відбувся в Донецьку за сприяння Агентства США з міжнародного розвитку. Учасниками розмови стали представники виконавчої влади і силових структур, юристи, бізнесмени, громадські діячі, журналісти. Розроблені під час дводенного обговорення пропозиції щодо подолання корупції передбачають більшу «прозорість» у роботі державних структур, можливість контролю їх з боку громадськості, спрощення процедур реєстрації підприємств, ліцензування тощо.

● *Харків*

Замість літаків... зброя

Правоохоронні органи Харкова викрили злочинну групу на Харківському авіаційному заводі, яка виготовляла і реалізовувала «замовникам» вогнепальну і холодну зброю місцевої розробки. Поки що затримано трьох працівників ХАЗу.

В арсеналі заводських «умільців» виявлено помпові рушниці, різноманітні пристрої для поліпшення бойових якостей мисливської зброї, глушники для безшумної стрільби, а також мечі й ножі.

● *Кіровоград*

Хліб не дорожчатиме

До 1 січня 1999 року продовжено державне регулювання цін на хліб, який печуть на кіровоградських ВАТ «Паляниця» та «Олександрійський хлібзавод». Передбачено також посилення державного контролю за формуванням економічно обгрунтованих цін, недопущення безпідставного їх зростання в умовах фінансової кризи.

● *Луганськ*

Казав пан: метан дам...

Початку цьогорічного опалювального сезону в обласному центрі передували заходи, спрямовані на покращення теплопостачання. Практично готові до роботи всі котельні, що є міською комунальною власністю, та відомчі котельні, передані на баланс міського та обласного підприємств «Теплокомуненерго». Щоправда, ряд відомчих котелень, які належать підприємствам та організаціям міста, поки що в стадії ремонту. Та й на початок їх роботи, безперечно, вплине припинення постачання газу через заборгованість.

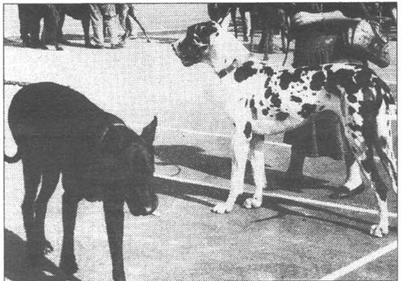
Небезпечне сусідство

Коли Дружок повівся не по-дружньому

Нещодавно до реанімаційного відділення Рівненської центральної міської лікарні привезли літню жінку з глибокими ранами на обох стегнах і плечах, кількома переломами кісток правого передпліччя. Травматичний шок другого ступеня, велика втрата крові...

З'ясувалося, жінку покусав сусідський дог. Завідувач відділення Володимир Клямар визначив стан постраждалої як тяжкий.

У Рівному ця жінка не перша серед тих, хто відчув на собі собачу агресію: з початку року зафіксовано більш як сто таких випадків. Недарма завідувач поліклініки №2 Олег Шрам вирішив порушити «собаче питання» на останній сесії міської ради народних депутатів.

У Рівному досі не прийнято правил вигулу собак. За виклик «швидкої допомоги», за ліки для покусаних, як і раніше, платить держава, а не власники догів та ротвейлерів.

На сесії йшлося про запровадження податку з власників собак та стягнення з них штрафу в разі, коли чотириногий друг зашкодить чиємусь здоров'ю.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Справи комунальні

Відомче — теж наше

Із 15,5 мільйона квадратних метрів житла у Запоріжжі 8,5 млн. обслуговує міське управління житлового господарства. Це те житло, що належить місцевим радам, а також приватизоване та викуплене. Решту становить житло приватного сектора та промислових підприємств. На балансі останніх, тобто як відомче, значиться 2,5 млн. кв. м.

Протягом останніх трьох років промислові гіганти Запоріжжя передали на плечі міського бюджету майже 3 млн. кв. м житла. Стан більшості будинків далекий від нормального, потрібні чималі кошти для приведення їх хоча б у задовільний вигляд. Ось чому нинішнього року міськвиконком вирішив узяти під контроль підготовку до зими житлових будинків, котрі обслуговує міськжитлоуправління, а також відомчих. Звичайно, головного болю додалося: понад дві сотні багатоповерхових будинків підприємств не готові до дощів та холодів, прийому тепла. Однією з причин цього є те, що чимало акціонерних товариств відокремили свої житлово-експлуатаційні контори, перевели їх на господарський розрахунок. Ті ж ледь зводять кінці з кінцями. Якщо, приміром, наприкінці минулого року міськжитлоуправлінню вдалося організаційними заходами (через попередження, суди, завдяки проведенню розіграшів цінних призів) підняти рівень оплат житлово-комунальних послуг до 65—90 відсотків, то нині запоріжці спроможні сплачувати лише 35 відсотків. Звісно, відомчі ЖЕКи отримують ще менше, адже підприємства вчасно не виплачують заробітну плату.

Позиція міськвиконкому: відомче — теж наше, —правильна не лише тому, що у відомчому житлі мешкають також городяни, а й тому, що завтра місту все одно доведеться стати господарем цього житла. Тож краще починати дбати про нього вже сьогодні. Дешевше обійдеться.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Здоров'я

Від усього ПАНАЦЕЯ — пурпурова ехінацея

Та, що несе здоров'я і радість — так називають ехінацею — диво-рослину, яку вчені вважають найсильнішим природним антибіотиком. Ще древні індіанці з Південної Америки лікували нею багато хвороб. До Європи ехінацея потрапила триста років тому, а півстоліття тому саме на Полтавщині, в селі Березоточа, на зональній дослідній станції лікарських рослин уперше в Україні цю рослину почали культивувати.

— На жаль, з різних причин наукові дослідження ехінацеї по тому практично припинилися, — розповідає голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства Віктор Самородов, — й інтерес до неї відновився лише після Чорнобильської катастрофи. Тоді вчені довели надзвичайно сильні радіопротекторні та імуностимулюючі властивості рослин. Коли у 90-х роках в аптеках з'явилася настоянка з коренів ехінацеї пурпурової полтавського виробництва, рослина здобула славу заледве не панацеї від усіх хвороб. У сучасній медицині з ехінацеї створено велику кількість медичних препаратів, якими лікують інфекційні хвороби, дерматити, виразки, екземи, стоматити, укуси, а головне — ехінацея підвищує імунітет.

Досить перспективними є наукові розробки щодо застосування рослини в харчових добавках. Перші кроки в цьому напрямі зробили вчені інституту бджільництва і його Гадяцького філіалу, створивши препарат «Меліса» — з меду, квіткового пилу та витяжки з ехінацеї. У Полтаві розпочато також випуск бальзаму «Назар Стодоля», гіркої настоянки «Еней» та лікеру «Пурпурний» — усі з чудодійними добавками. Власне, весь спектр застосування цієї рослини дуже широкий. А коли думати на перспективу... Над цим і працювали в Полтаві знавці ехінацеї (фахівці з України, Росії, Молдови, Польщі, Німеччини і навіть Канади та США) на міжнародній науково-практичній конференції. Отож, можливо, вже найближчими роками ми не лише дізнаємося про нові цілющі властивості ехінацеї, а й зможемо відчути їх на собі.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

У пабетах прихованого безробіття

Згідно офіційної статистики, в Сумському районі у першому півріччі 1998 року з ініціативи адміністрації 1355 працівників встигли «відпочити» у відпустках без збереження заробітку — в середньому по 35 днів. Ще 960 чоловік були змушені працювати неповний робочий день.

Ринок праці

Скажімо, зі 375 працівників молокозаводу у такій відпустці побував 121 — у середньому по 18 робочих днів за півріччя. В «Кіновідеотехсервісі» за той самий період з 24 працівників вісімнадцять мали неоплачувану відпустку тривалістю в середньому 667 годин. На Новосуханівському спиртозаводі 98 працівників не працювали по 173 години, на комбінаті хлібопродуктів «відпочивали» 159 чоловік по 82 години.

Ситуація на ринку праці у згаданому районі вважається більш-менш благополучною. Адже тут на одну вакансію претендують 12,5 безробітного, тоді як, скажімо, у Шосткінському — 216, в Ямпільському — 114. Неповна зайнятість тут становить лише 1,7 відсотка. Але справжні масштаби прихованого безробіття набагато більші.

Проблема працевлаштування нині хвилює багатьох. На жаль, за нинішньої скрути служба зайнятості не в змозі допомогти всім, хто до неї звертається. Однак, хоч як дивно, на Сумщині знаходять роботу мешканці з інших областей. Скажімо, в той час як працівники місцевого «Агробудсервісу» зостаються без роботи (відсоток незайнятих співробітників сягнув 24,3), в господарствах району знаходять замовника мешканці з інших областей. Так, у цукрорадгоспі «Шевченківський» працювали 10 будівельників із Закарпаття, в «Перемозі» — 15 іванофранківців, в «Іскрі», сільгосппідприємстві імені Ульянова, «Червоненькому» — відповідно 9, 20 і 19 «гостей» з того самого регіону.

Виходить, послуги місцевих будівельників замовника не задовольняють. Така сама ситуація — і з хлібопекарними підприємствами. Є тут над чим замислитися і місцевій владі, й адміністрації згаданих підприємств.

Та поки що не винайшли нічого кращого, як відправляти працівників у відпустки без утримання. І часто-густо таку відпустку змушують оформляти нібито з власної ініціативи.

Віктор ТАРАСЕНКО.
Сумська область.

Фото Володимира ФАЛІНА. (ДІНАУ-Укрінформ).

«ПРИБУВ НА ВІЧНЕ ПОСЕЛЕННЯ...»

Палата номер 6

Ніхто не застрахований від божевілля. Черепно-мозкова травма, інфекційне захворювання, важкий стрес або довга старість можуть зробити будь-яку людину кандидатом у «палату номер 6»

— Звідки тут діти? — запитую я. На лаві, закутаний у старий плед, нерухомо лежить хлопчик років п'яти.

— Йому вже двадцять років, — пояснює доктор. —Олігофренія в ступені ідіотії...

Позаду чути якісь дивні звуки. Це 30-річний олігофрен Серьожа радісно бурмоче, побачивши нових людей. Хворі, які досі грілися на сонечку, байдуже втупившись в одну точку, раптом розхвилювалися. Старезний дідусь почав щось сердито вигукувати. Зарослий неохайною щетиною Серьожа грайливо махав засмальцьованим іграшковим зайцем. Заворушився і хлопчик на лаві. Його безтямний погляд зупинився на мені. Страдницьке личко зморщилося, і на ньому з'явилася жалюгідна подоба посмішки...

Таких закладів, як Криворізький психоневрологічний будинок-інтернат, у Дніпропетровській області 18. Розташований він у Тернівському районі, в селищі Горняцьке, більш відомому в народі як Бурі Вуглі. Там, у будинках ще післявоєнної забудови, доживають віку 250 пацієнтів-психохроніків чоловічої статі.

Прибувають сюди «на вічне поселення», як сумно жартують працівники інтернату, не тільки випускники спеціальних закладів для розумово відсталих дітей, хоча вони і становлять більшість. Тут можна зустріти і вчорашню богему, і колишніх «зеків», психіку яких зруйнували роки ув'язнення, і просто старичків-«відказничків», котрих викинули з дому їхні власні діти.

Нещодавно сюди потрапив один такий дідусь. Ще вчора він тихо жив у своїй хатинці, цілком справляючись з господарством. Та одного чудового дня його забрала пожити до себе донька. В лічені дні продала батькову хату і оформила документи в інтернат.

Старий був невтішний. Потрапивши в чужу, незвичну для себе обстановку, плакав дні і ночі, як дитя. Так побивався, що мало не наклав на себе руки! Навіть до його враженого довгими літами і хворобами розуму дійшла підлість власної доньки.

На думку лікарів, не тільки він, але й багато інших пацієнтів закладу могли б жити вдома. Адже вони не становлять загрози для суспільства і потребують лише дбайливого догляду та любові. Але саме любові родичам хворих і не вистачає. Ні, спочатку жалю та співчуття у близьких через край. Та потім настає межа, коли рідна істота, для якої потрібно стільки сил, часу і коштів, починає викликати глухе роздратування, а то й ненависть. І хоч як родичі не опираються цьому почуттю, межа терпіння таки настає — в одних раніше, в інших пізніше. І тільки одиниці несуть свій хрест до кінця. Так і опиняються в інтернаті чоловік-епілептик, який геніально малює, хворий на ДЦП юнак з відносно збереженим інтелектом і деградований алкоголік, що від нього відмовилася рідна мати.

Ніхто не застрахований від божевілля. Черепно-мозкова травма, інфекційне захворювання, важкий стрес або довга старість можуть зробити будь-яку людину кандидатом у «палату номер 6».

Андрій Микитович переніс у 1986 році інфаркт міокарда, потім інфаркт головного мозку, внаслідок чого розвинулася недоумкуватість. Рідні, які довго і віддано його доглядали, з часом впали у відчай: по дому ходила чужа людина. Думки про те, що все життя доведеться провести з нею під одним дахом, доводили ще молоду жінку до божевілля. Здавши чоловіка до інтернату, вона благополучно влаштувала своє життя. Та одного не врахувала: непереборного потягу психічно хворих до власної оселі.

Андрій Микитович почав з'являтися вдома з частотою маніяка з фільму жахів. Не розбираючи дня і ночі, не розуміючи, що його місце вже зайняв інший, він приходив до знайомих дверей і годинами стукав. Йому не відчиняли, боялись, а ранком телефонували в інтернат: «Слідкуйте за ним краще!»

Ігор Володимирович захворів у 48 років. Блискучий донжуан, розумник, красень, він йшов по життю немовби граючись, не знаючи браку в грошах, жінках, впливових друзях. Цей сильний чоловік зламався після загибелі єдиної доньки-студентки. Втративши 18-річну Олечку, перетворився на поранену тварину, яка лякала оточуючих вибухами безпричинної люті. В один з таких моментів йому потрапив під руку вітчим... Убивцю визнали несповна розуму, і відправили на 10 років до психіатричної лікарні. І лише після поліпшення стану направили «на вічне поселення» у Бурі Вуглі.

Вадим Васильович у минулому працював економістом одного з великих підприємств міста. Та потім його «зачаклували сусідки, стало неприємно жити». Рятуючись від уявних переслідувачів, вистрибнув з балкону. Хірурги відрізали йому ступню, а психіатри поставили діагноз: параноїдальна форма шизофренії.

Серед інших пацієнтів Вадим Васильович вирізняється підвищеною емоційністю. Коли розповідає про своє життя, голос його тремтить.

Та хвороба бере своє.

Коло інтересів таких хворих поступово звужується і обмежується найпростішими потребами. Події позаінтернатського життя дедалі менше тривожать їхній мозок. І, відгороджені від багатьох життєвих проблем, вони щасливі по-своєму. Вершина їхніх бажань — їжа, цигарки, сон. До всього іншого більшість пацієнтів емоційно глухі. Навіть до смерті.

Умирають тут тихо. Без розпачливого крику близьких, без останнього «прости». Хіба що якась жалослива санітарка зітхне: «Відмучився бідолаха...» І відвезуть небораку на інтернатське кладовище, де замість надгробного пам'ятника — табличка з датами життя і смерті.

Між собою пацієнти живуть мирно, немовби зрозумівши, що в цьому світі їм уже нічого ділити. Єдине, за чим доводиться наглядати медперсоналу, це щоб лежачі хворі не стали об'єктом гомосексуальних домагань більш сильних сусідів по палаті. Проте такі випадки тут нечасті. За існуючими правилами, гіперсексуальність є протипоказанням для перебування в інтернаті. Психічний депресивний стан гальмує статеві інстинкти пацієнтів. І медсестри та санітарки відчувають себе у безпеці. До підопічних у них ставлення особливе. Для них це не бородаті мужики, а слабкі безпомічні діти, які вимагають постійної турботи і уваги.

До жіночої жалості додається й елементарний розрахунок: знайти роботу сьогодні мешканцям селища майже неможливо. Так вони і живуть в залежності одне від одного: хворі — від здорових, здорові — від хворих.

Щоправда, здорові іноді саджають хворих у клітку — тісну прогулянкову клітку, де ті годинами спостерігають світ крізь грати. Хоча, судячи зі стану деяких пацієнтів, особливої необхідності в цьому немає.

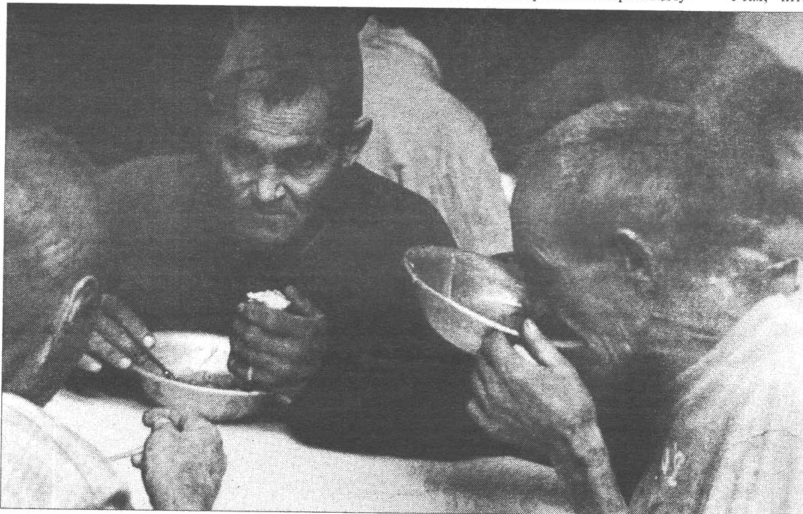
Якби тут було відремонтовано паркан, що місцями зяє дірками, і більше санітарів, навряд чи знадобився б такий запобіжний захід. Та грошей, що їх виділяє обласне управління соціального захисту населення, якому підпорядкований інтернат, вистачає лише на необхідні продукти харчування, медичні препарати, одяг, який хворі швидко перетворюють на лахміття, і зарплату медперсоналу. Про те, щоб відремонтувати на виділені кошти хоча б паркан, і мови не може бути.

Кривий Ріг допомагає інтернату як може. З міської казни час від часу виділяються кошти на його потреби, підключаються і такі промислові монстри, як «Криворіжсталь» та Північний гірничо-збагачувальний комбінат, є приватні пожертви від віруючих. І все ж інтернат ледь-ледь зводить кінці з кінцями. Земля в його підсобному господарстві придатна лише для вирощування кормових культур. Система водопостачання така недосконала, що кухня і пральня годинами залишаються без води. Інтернату катастрофічно не вистачає не тільки будматеріалів, пральних машин, запчастин для автотранспорту, а й елементарного: станків і лез для гоління, мийних засобів, білизни, одягу, взуття.

Особлива проблема — інвалідні візки. Лежачих хворих жінкам-санітаркам доводиться витягати на прогулянку «на власному горбі». Та це тих, кого вони спроможні підняти і винести зі спального корпусу, пропахлого нестерпним запахом сечовини і брудних тіл.

Утім, інтернат стараннями медперсоналу і його директора Григорія Івановича Гудима, який ходить з простягнутою рукою: «хто що подасть?», примудряється якось виживати. І тут уже два роки хворі не вмирають від виснаження.

Добавку до свого нужденного столу пацієнти заробляють у тамтешньому сільському господарстві. Працюють день у день, добре, що виїзд на поле можна провести як трудотерапію, необхідну за медичними показаннями. Та от тільки трудотерапія це чи експлуатація дешевої робочої сили, нікого не цікавить. Ну розберуться, ну заборонять роботу, так хворі ж з голоду помруть. Ні, вже краще хай так...

Лариса КРУПІНА.

Кривий Ріг.

Фото Олександра МЕДВЕДЄВА.

Коли верстався номер, стало відомо, що обласне управління соціального захисту населення віднайшло кошти на будівництво водопроводу і газопроводу. А «Криворіжсталь» у порядку шефської допомоги вже виділила 650 метрів труб, по яких піде газ до інтернату. Гудим ходить переможцем, забувши про образу, якої йому завдали в керівному кабінеті одного з великих підприємств міста, де він сподівався одержати якусь допомогу. Прохачеві популярно пояснили, що наступного разу його викине звідси охорона...

Хроніка. Факти. Події

● *Кабул*

Знову не поталанило Талукану

В Афганістані знову бої. Цього разу найбільше не поталанило мешканцям міста Талукана, адміністративного центру провінції Тахар. Наприкінці минулого тижня війська антиталібівської коаліції під командуванням Ахмад шаха Масуда відбили його у талібів, однак уже наступного дня «Талібан» з допомогою 600 новоприбулих бойовиків відновив статус-кво. За останні місяці це не перша зміна влади в місті, що межує з Таджикистаном.

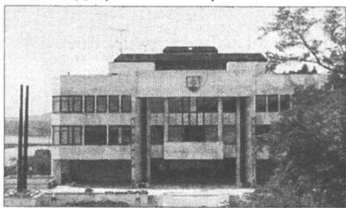
● *Париж*

Пробудження Камдессю

Із надзвичайно тривожною оцінкою стану справ у світових фінансах, що різко контрастує з його попередніми заспокійливими заявами, виступив директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду, «надія й опора» українського уряду Мішель Камдессю. Він уперше заявив про можливість «катастрофи всієї світової фінансової сфери». І, що особливо може зацікавити українське керівництво, визнав: поки у МВФ немає готових шляхів розв'язання проблем, спричинених вичерпанням кредитних ресурсів фонду.

● *Братислава*

Розподіл портфелів відбувається успішно

Переговори між чотирма партіями, що становлять нині конституційну більшість у Національній Раді — вищому законодавчому органі Словаччини, про формування нового уряду мають завершитися до 27 жовтня. Тепер триває розподіл портфелів кабінету міністрів. Поки все спокійно: розбіжності між партіями—партнерами у майбутній урядовій коаліції у зв'язку з відмінностями в їхніх програмах подолано.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Океан контактам — не перешкода

Нещодавно відбувся представницький візит урядових, парламентських та ділових кіл України до Вашингтона. До складу делегації, яку очолював Прем'єр-міністр В. Пустовойтенко, входили і представники ряду депутатських фракцій Верховної Ради. Метою участі парламентаріїв у складі делегації було проведення зустрічей із представниками МВФ, Світового банку, Держдепартаменту та ділових кіл, із конгресменами США та бізнесменами з української діаспори, щоб розв'язати життєво важливі для України питання виходу з економічної кризи.

Народні депутати зустрілися із заступником директора II Європейського департаменту МВФ М. Шадманом-Валаві. Обговорювалося широке коло питань, пов'язаних з можливостями подолання кризових проявів в економіці нашої країни та запровадження ефективних заходів щодо запобігання розвитку подій в економічній сфері України на кшталт російських. Парламентарії наголосили, що вони розуміють необхідність дотримання вимог МВФ для продовження фінансування України за програмою розширеного кредитування, а також роль, яку має відігравати Верховна Рада для додержання умов цього фінансування.

У Держдепартаменті США відбулася зустріч зі спеціальним радником Держсекретаря США С. Сестановичем. У центрі дискусії було питання про необхідність пошуку конструктивних підходів у подоланні суперечностей між законодавчою та виконавчою гілками влади. Під час виступів та бесід народні депутати наголошували, що блокування або відхилення законодавчих актів чи указів Президента пояснюється не політичними мотивами і не пов'язане з наближенням передвиборної боротьби, а зумовлене лише економічними причинами. Адже, як показує ретельніше вивчення, не всі ці документи дали б позитивні результати для економіки держави.

Ці пояснення знайшли розуміння з боку представників Держдепартаменту США. При цьому варто зазначити, що С. Сестанович відповідає за формування позиції Президента США щодо політики у відносинах з Україною в широкому спектрі питань. Результати зустрічі також оцінено позитивно з боку віце-президента США.

Велике значення мала розмова народних депутатів із конгресменами США, більшість з них представляла групу сприяння України в Конгресі. Очолює її член палати представників Джон Д. Фокс, а у складі групи понад 10 конгресменів. Особливо хочеться відзначити роль, яку відіграє в роботі цієї групи пані Марсі Каптур. Її батьки приїхали до США із Хмельниччини, і вона вже 16 років член палати представників від штату Огайо. Пані Каптур близько 10 років регулярно відвідує свою історичну батьківщину, організовує гуманітарну допомогу і сприяє залученню американських інвесторів до цього регіону України.

Зустріч пройшла в дружній атмосфері, відбувся цікавий обмін думками. Виступаючи перед конгресменами з групи сприяння Україні, народний депутат Богдан Губський порушив питання про доцільність створення міжпарламентської робочої групи з членів Конгресу США та депутатів Верховної Ради України, яка основну увагу має зосередити на взаємному обміні інформацією, оцінках тенденцій та процесів у законодавчій сфері обох країн, проведенні регулярних зустрічей для обговорення актуальних проблем тощо. Своєчасна і конструктивна пропозиція знайшла широкий відгук в учасників переговорів.

Відбулася бесіда зі старшим директором Ради Національної Безпеки США паном К. Паскуале, який підкреслив високу зацікавленість уряду США у гармонійному, безкризовому розвитку України. Зокрема, нагадувалося, що наша держава є одним з найбільших отримувачів американської державної допомоги. К. Паскуале наголосив, що у США дуже добре розуміють пріоритет сільського господарства в економіці України. І уряд США намагається стимулювати пробудження в ділових колах Америки інтересу до співпраці з Україною. Особливого значення набуває позитивний приклад співробітництва компанії «Кейс» із «Південмашем» із серійного виробництва на українському підприємстві енергонасичених тракторів цієї компанії. Такий досвід, на думку К. Паскуале, може зумовити значні інвестиції у машинобудівний комплекс України для виробництва різноманітної сільськогосподарської техніки.

Депутат Богдан Губський порушив питання про можливість передання американської сільгосптехніки в довгостроковий лізинг. І йшлося не просто про передання виробленої в Америці техніки українським селянам, а передусім про надання в лізинг техніки, виробленої українсько-американськими спільними підприємствами. Це стане реальним підґрунтям для залучення серйозних інвесторів в Україну і для переоснащення українського сільгоспмашинобудування на базі прогресивних технологій.

Загалом, підсумовуючи результати переговорів і зустрічей, представники обох сторін особливо наголошували на необхідності постійного залучення народних депутатів України до складу делегацій, які відвідують провідні країни-донори. Це має забезпечити всебічне та об'єктивне інформування парламентських, урядових і ділових кіл цих держав про позиції Верховної Ради України з питань, життєво важливих для подальшого розвитку.

Поки що лежить у лікарні. Але може й сісти

У лондонській лікарні заарештовано колишнього президента Чилі, 82-річного генерала Аугусто Піночета. Рішення про арешт ухвалено з огляду на офіційний запит іспанської судової влади.

Колишнього президента звинувачують у тому, що він як головнокомандувач збройними силами Чилі і глава держави в 1976—1983 роках провадив злочинну політику. Слідчий Національної судової колегії Іспанії Бальтасар Гарсон запевняє, що Аугусто Піночет віддавав секретній політичній поліції Чилі накази і розпорядження про викрадення осіб, які опинилися під опалою президента, про знущання з них та фізичне їх знищення. І це стосувалося не тільки чилійців. Мадрид має намір притягнути до відповідальності Піночета за знищення 79 громадян Іспанії.

Слід сказати, що рішення про арешт Піночета викликало неоднозначну реакцію. Навіть на його батьківщині різні партії та різні гілки влади поставилися до нього по-різному. Президент країни Едуардо Фрей, приміром, однозначно засудив дії англійських та іспанських правоохоронців, заявивши, що «громадяни Чилі, які скоїли той чи інший злочин, повинні відповідати перед чилійськими юридичними органами, і тільки суд Чилі має право ухвалювати щодо них відповідні рішення». Він також звинуватив Лондон у порушенні дипломатичного імунітету, бо Аугусто Піночет прибув до Великобританії за дипломатичним паспортом. Подібну заяву зробив і уряд Чилі.

А ось група чилійських депутатів під час прес-конференції у Сантьяго, коментуючи арешт Піночета, висловили сподівання, що так званий дипломатичний імунітет не зашкодить притягнути колишнього президента до відповідальності. «Дипломатичний імунітет не слід плутати з ліцензією на вбивство», — заявив депутат нижньої палати парламенту Хуан Пабло Летельєр, син колишнього міністра закордонних справ Чилі Орландо Летельєра, вбитого агентами Піночета. «Імунітет не дає йому права на безкарність», — вважає й інший депутат Антоніо Леаль.

Вищезгадані депутати належать до правлячої коаліції. А враховуючи таке суперечливе ставлення уряду й коаліції, яка його сформувала, можна спрогнозувати: арешт Піночета може стати причиною й урядової кризи в країні.

По-різному ставляться до арешту Піночета і громадяни країни. Так, прихильники генерала влаштували маніфестацію протесту перед приміщенням посольства Великобританії. А комуністи, навпаки, провели маніфестацію, вітаючи його арешт.

А щодо світової громадськості, то її оцінки майже ідентичні. «Не повинно бути на землі заповідних місць для тих, хто винен у серйозних порушеннях прав людини», — заявив представник ліберал-демократів Великобританії Мензіс Кемпбелл. «Піночет відповідальний за знищення цілого покоління, за катування тисяч молодих людей, за їх зникнення та смерть», — переконана директор медичного Фонду допомоги жертвам катувань Гелен Бамбер. «Справедливість вимагає арешту і притягнення Піночета до відповідальності», — це сказав Карлос Реєс-Манзо, що став жертвою режиму Піночета. Хто-хто, а він має право розраховувати на справедливість.

Таким орлом був Піночет у день перемоги очолюваного ним заколоту 11 вересня 1973 року (на передньому плані).

Наталя РІЗНИК.

Найчесніший ревізор

Доки можновладці робитимуть усе, що їм заманеться? Таке запитання часто зустрічається у листах наших читачів. Відповідаємо: поки в нашій державі не буде сформовано нормальне громадянське суспільство.

Іншими словами, доти, доки нарешті з'являться ентузіасти, які об'єднаються в недержавні організації і не лише контролюватимуть діяльність усіх гілок влади, а й вироблять механізм впливу на них. І цей час не за горами. Днями у Посольстві Канади в Україні відбулася презентація проекту «Розвиток громадянського суспільства». На його реалізацію Канадське бюро міжнародного розвитку виділяє більш як 6 млн. доларів.

Як зазначив під час презентації радник посольства Еміль Баран, «кожна країна має свою демократію, що базується на власних традиції, історії, культурі. І канадська демократія відрізняється від американської чи французької. Але є й те, що єднає, — наявність потужного громадянського суспільства».

«Я у дивній ситуації, — зізнався Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Дерек Фрейзер. — Представляю виконавчу владу, а підтримую проект, з якого випливає: або ігноруйте уряд, або не довіряйте йому. Та я переконаний, що громадянське суспільство важливіше. Недержавні організації об'єднуються, щоб чинити тиск на уряд або парламент, коли відчувають, що ті ухвалили неправильне рішення». Посол не сумнівається: такий контроль найефективніший.

У цьому переконана і представниця незалежного Бюро міжнародної освіти (саме ця організація є координатором програми з канадського боку) Патрісія Кемпбелл: «Ми навчилися бути реп'яхом. Але й мали можливість переконатися, що співпраця з урядом, хоч і потребує терпцю, та може привести до хороших результатів». А громадський «ревізор» — найчесніший ревізор у світі.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Блиск і нужда глибинки: продовжуємо розмову

Гончарський круг — на круги своя

(Початок на 1-й стор.)

Острівець духовності у районі є

Селище Новосвітлівка та навколишні села Краснодонського району — ніби промінчик у регіональному царстві «чорного золота». Бо вони — своєрідний сільськогосподарський острівець посеред шахтних копрів та териконів. А ще — заповідник, де культура та духовність залишаються щоденною потребою людей. Як хліб та вода.

— Не перестаєш дивуватися нашим людям, — каже завідувачка відділу культури Краснодонської районної держадміністрації Світлана Новицька. — А те, з яким ентузіазмом вони ставляться до всіх наших культурних акцій, заслуговує найвищої похвали. Адже як раніше було? Якщо у клубі концерт самодіяльних виконавців, то ще спробуй заповнити зал. До чого тільки не вдавалися! Сьогодні такої проблеми немає. Хоча, здавалося б, тепер людям ніби й не до видовищ. Проте на репетиції учасники самодіяльності ходять, як на роботу.

Погодьтеся, дещо несподіваний вияв ентузіазму. Але то тільки на перший погляд. Бо на тлі нашого, у переважній більшості безрадісного життя, зрозуміти сільських жителів не так уже й важко. Та й псевдокультурою, що нестримним потоком лине з телевізорів та радіодинаміків, уже ситі по зав'язку. Хочеться чогось гарного і радісного. Такою віддушиною і стає самодіяльна сцена. Вона і є джередом духовності, яке не замулили навіть економічно-фінансові труднощі. Адже практично в кожному селі району діє свій вокальний ансамбль. Більше того, окремі колективи, приміром, «Журавка» із Новосвітлівки, жіночий вокальний ансамбль із Самсонівки, ВІА з Хрящуватого, вже мають звання народних. І це попри те, що фінансування культурних ініціатив як такого просто не існує.

— А звідки візьмуться ті гроші? — продовжує Світлана Миколаївна. — Тутешні КСП самі бідні, як церковні миші. Люди вже забули, коли останній раз платню отримували. Тому якщо і фінансують, то лише зі спеціального рахунку. Тобто, це гроші, які клуби намагаються заробити самотужки. На дискотеках, наприклад. Або взяти хоча б музичну школу. Минулого року — дівастися нікуди! — ми змушені були запровадити платне навчання — 20 гривень щомісяця. Робили це з острахом — геть порозбігаються наші учні. Але, уявіть, жоден не покинув занять.

Вирішили також запровадити окремі платні послуги і в Новосвітлівській бібліотеці. Ні, не за відвідування читацького залу чи абонементу, де обслуговування безкоштовне. Плату тут беруть за літературу, якою з недавніх часів завалені книжкові полиці — «круті» детективи, фантастика, бойовики, жахи тощо. Плата, до речі, майже символічна — 25 копійок за п'ять діб. Однак прибуток у бібліотеки потроху з'являється. За місяць набігає трохи більш як 80 гривень, а в зимові місяці — до 200 доходить. А щодо книг «безкоштовних», то вони теж не припадають пилом. Останнім часом найбільшим попитом користується література з історії України, військово-патріотичної тематики, класика.

Поряд із музичною школою в Новосвітлівці діє ще й школа мистецтв, де дітлахи мають змогу навчатися живопису. Їх викладач Ірина Микитенко на практиці впроваджує нову форму навчання — уроки музики і живопису тепер проводяться спільно. Для більш гармонійного сприйняття навколишнього світу.

А непоганими посібниками і водночас зразками такого сприйняття можуть стати вироби місцевих народних умільців. Зокрема, з глини у виконанні Наталі Галак або дерев'яні витвори Віктора Шелевського.

Щодо останнього, розповідають у селищі, він самоучка і, маючи потяг до цього ремесла з самого дитинства, весь час займається цим... майже потайки. Бо село є село. І сільський дядько в першу чергу повинен копати, косити тощо. А коли він тягне до двору химерну корінняку не на дрова, а потім кілька днів чаклує над нею, то вибачте...

Однак у тому, що із непримітної гілляки Віктор Іванович може зробити художній витвір, вже ніхто не сумнівається. І те, що він член клубу «Лівша» при обласному центрі народної творчості та учасник багатьох виставок народних умільців, сприймається як належне.

Одне слово, багатогранність культурного життя Новосвітлівки вочевидь. Але самі мешканці, треба віддати їм належне, по доброму, але трохи заздрять селу Пархоменко.

— Унікальне село! — кажуть майже в один голос і працівники культури.

І це схоже на правду. Бо де ще знайдеш невеликий населений пункт (півтори тисячі мешканців), де є вокальний ансамбль, циркова студія, музей? Де, підкажіть, в якому селі у День Перемоги горить вічний вогонь, а біля входу до будинку культури працює фонтан?

А ще Пархоменко славне не тільки тим, що тут народився герой громадянської війни, а й тим, що в селі взялися відроджувати гончарське мистецтво.

Як ще були ми гончарами

Географічно село розташоване в мальовничому і своєрідному місці. З одного боку, якнайдалі від райцентру і мудрих вказівок, як сіяти, орати та доїти корів. А з другого... Одне слово, по той бер Сіверського Донця, що тече селом — Росія.

Річку — природну прикордонну смугу — в самому селі частіше згадують з іншої причини. Бо й досі переповідають історію про місцевого діда, який пережив кілька революцій, воєн та режимів.

— Діду, — лукаво запитували його під час чоловічих посиденьок, — ви за кого воювали? За білих чи за червоних?

— Авжеж за червоних!

Та вже після третьої чарки дід з власної ініціативи починав згадувати події тих років:

— Як зараз пам'ятаю — тут ми стоїмо, а по той бік річки — червоні...

Свій початок село бере ще з часів козаччини. Саме тут стояли запорозькі пікети, з яких сторожові козаки намагалися попередити набіги ворогів. А потім один козак — Макар Безродний — осів тут і заснував село. Воно так і звалося — Макарів Яр, бо лежало в довгому і глибокому яру, як у колисці.

Поклади доброї глини дали закономірний поштовх для розвитку гончарства. Найбільшого розмаху набуло воно наприкінці XIX століття. На той час, як свідчать архіви, в селі, що мало 250 дворів, працювало 239 гончарів! Щороку тут виробляли понад сто тисяч горщиків та іншого посуду, який зразу розходився по тодішній Катеринославській губернії та області Війська Донського. А ще на каюках везли глиняну продукцію по Донцю на узбережжя Азовського моря, де міняли на зерно, виноград, рибу...

Майже в кожній хаті були гончарні ями, викладені з дикого каменю. Збереглися вони подекуди і нині. Наприклад, у хаті-музеї Олександра Пархоменка, батько якого теж був гончарем.

Гончарські традиції підтримувалися і надалі. Так, 1926 року в селі навіть відкрили кустарно-промислову школу, де разом із середньою освітою учні одержували спеціальність художника-кераміста. Але з часом стародавній промисел гончарського села занепав, а потім взагалі зачах-зник. Останній сплеск був уже в повоєнні роки, коли в місцевому дитячому будинку при колгоспі виготовляли миски та інший глиняний посуд.

Студія «Відродження»: від горшка два вершка

— Спершу ми збирали експонати гончарського минулого села, — згадує директор сільського музею Таїсія Блюм. — А коли старі люди показали місця глиняних копаней і з'ясувалося, що глина є там і тепер, то з'явилася ідея відродити гончарство. Навіть замахнулися були побудувати цех з виробництва глиняної продукції. Тим паче, що керівники села і керівники КСП підтримали ініціативу. Спершу пробували самотужки щось робити. Але вдавалися здебільшого лише глиняні свистуни. Тоді й зрозуміли — потрібен майстер, який взявся б навчати дітей...

Таїсія Василівна почала писати листи в усі гончарські кінці. І насамперед до відомої гончарської столиці Опішні на Полтавщині. Ці зусилля зрештою увінчалися успіхом, бо таки вдалося умовити майстра переселитися на Донбас.

Утім, попри далекоглядні плани, він надовго в селі не затримався. Не ті умови. Де їх тепер узяти? Адже вся майстерня, що гучно зветься дитячою гончарською студією «Відродження», має вигляд тісної комірчини-прибудови до музею в колишній хаті Пархоменка.

І все ж згодом знайшлася добра душа, яка погодилася і на переїзд, і на поки що примітивні умови для роботи.

Сам родом із Луганщини Микола Павлюк приїхав до села і, схоже, осів тут надовго. Справа помалу почала розкручуватися, як той гончарський круг.

— Я змалку привчений до цього ремесла, то чому б не навчити й нинішнє покоління? — розмірковує Микола Семенович — Глина тут добра. Головне — в дітей є бажання навчитися гончарству. Хіба цього мало?

Тепер у дитячий студії навчаються 14 школярів, які з охотою пізнають секрети ремесла своїх прадідів. То є справа марудна, копітка. Та треба бачити, якою гордістю сповнюються підлітки, коли з невиразної купки глини поволі з'являється виріб, зроблений власноруч. Нехай поки що він не має художньої цінності, але не все відразу. Та й не святі горщики ліплять!

Отож перші і найважчі кроки з відродження у селі гончарства зроблені. І відступати назад просто гріх. Та ніхто й не збирається цього робити. Хоча, чесно кажучи, і особливої підтримки, особливо фінансової, також ніхто не гарантує. Хотілося б, щоб і в районі, і в області таки відшукали можливість підтримати корисну ініціативу. Щоб була нарешті у студії простора та світла майстерня. Щоб майстер-гончар мав посадовий оклад, а не вважався кочегаром та сторожем музею. Щоб нарешті справді відродили тут самобутній художній промисел і вироби луганських майстрів стали відомими далеко за межами регіону...

Та це, на жаль, сміливі мрії. Наостанок хочеться згадати місцевий досвід відбудови церкви, яку в селі ведуть переважно власними силами.

Навідавшись у клуб, батюшка не цурається вести мирські розмови.

— Ти що завтра робиш? — питає в когось із молодих.

А коли той невпевнено знизує плечима, пропонує свій варіант:

— Приходь до церкви. Попрацюєш кілька годин — дивись, і гріхів трохи відпуститься...

І що ви думаєте? Приходять і працюють. І, мабуть, не тільки, аби гріхів позбутися. А тому, що таку мають вдачу. Віриться, що і гончарський круг, який набирає обертів, ще довго не зупинятиметься.

Павло КУЩ.
Луганська область.

Фото Олексія БУДЬКА.

Інформація про другу емісію акцій відкритого акціонерного товариства «Бердичівська фабрика одежі»

А. Характеристика емітента

1.1. Повне найменування: Відкрите акціонерне товариство «Бердичівська фабрика одежі». Скорочена назва — ВАТ «Бердичівська фабрика одежі».

1.2. Місцезнаходження емітента: Україна, 261400, Житомирська область, м. Бердичів, Соборна пл., 1/2, тел. (04143) 2-03-55.

1.3. Дата заснування:
Відкрите акціонерне товариство «Бердичівська фабрика одежі» створене згідно з наказом Регіонального відділення Фонду державного майна України по Житомирській обл. від 30 червня 1995 року N 152-ВАТ.

1.4. Предметом діяльності товариства є:
— виробництво та реалізація верхнього одягу;
— самостійне здійснення зовнішньоекономічної діяльності по всіх видах експортно-імпортних операцій.

1.5. Відомості про статутний фонд:
загальний обсяг 576663 грн. 50 коп. (п'ятсот сімдесят шість тисяч шістсот шістдесят три гривні 50 коп.) —оплачений повністю.

1.6. Станом на 01.07.98 р.
— чисельність службовців — 1603 чол.;
— чисельність акціонерів — 1368 чол..

Б. Фінансовий стан емітента.

БАЛАНС ПІДПРИЄМСТВА (тис. грн.)

Актив	Код рядка	Сума (тис. грн.)		
		01.01.97	01.01.98	01.07.98
I. Основні засоби та інші позаоборотні активи				
Основні зособи:				
залишкова вартість	010	1957	2191	2171
знос* (02)	011	3460	3002	3122
первісна вартість* (01)	012	5417	5193	5293
Нематеріальні активи:				
залишкова вартість	020			
знос* (02)	021			
первісна вартість* (04)	022			
Незавершені капітальні вкладення (інвестиції) (33, 35, 61)	030			
Устаткування (07)	035	37	31	16
Довгострокові фінансові вкладення (інвестиції) (58)	040			
Майно в оренді (11)	050			
Інші позаоборотні активи	060			
Всього по розділу I	**070**	**1994**	**2222**	**2187**
II. Запаси і витрати				
Виробничі запаси (05, 06, 08, 10)	080	226	224	296
Тварини на вирощуванні та відгодівлі (09)	090			
Малоцінні та швидкозношувані предмети:				
залишкова вартість	100	20	23	40
знос* (13)	101	7	9	19
первісна вартість* (12)	102	27	32	59
Незавершене виробництво (03,20,21,23,29,30,36,43,44)	110	7	98	51
Витрати майбутніх періодів (31)	120			
Готова продукція (40)	130	141	190	259
Товари:				
купівельна вартість (41)	140			
товарні надбавки* (42)	141			
продажна вартість* (41)	142			
Всього по розділу II	**150**	**394**	**535**	**646**
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи				
Товари відвантажені, не оплачені в строк (45)	160	305	90	24
Розрахунки з дебіторами:				
за товари, роботи і послуги, строк оплати яких не настав (62,76)	170		234	340
за товари, роботи і послуги, не оплачені в строк (62,76)	180			
по векселях одержаних (59)	190			
з податкових розрахунків (67)	195	Х	5	12
з бюджетом (68)	200	15	41	21
з персоналом за іншими операціями (73)	210	12	7	11
по авансах виданих (61)	220			
з учасниками (75)	225			
з дочірніми підприємствами (78)	230			
з іншими дебіторами (63, 70, 71, 72, 73, 76, 84)	240	21	68	86
Короткострокові фінансові вкладення (інвестиції) (58)	250			
Грошові кошти:				
каса (50)	260			3
розрахункові рахунки (51)	270		38	2
валютні рахунки (52)	280			
інші грошові кошти (54,55,56)	290	7		
Використання позикових коштів (82)	300			
Інші оборотні активи	310			
Всього по розділу III	**320**	**360**	**483**	**499**
БАЛАНС (сума рядків 070, 150, 320)	**330**	**2748**	**3240**	**3332**
Пасив				
1. Джерела власних та прирівняних до них коштів				
Статутний фонд (капітал) (85)	400	52	577	577
Додатковий капітал (88)	405	2068	1764	1745
Резервний фонд (88)	410	7	13	25
Фінансування капітальних вкладень (93, 94)	420	37	31	16
Розрахунки за майно (76)	425			
Спеціальні фонди і цільове фінансування (87, 88, 96)	430	30	83	170
Амортизаційний фонд (86)	440			
Відстрочена податкова заборгованість (95)	450			
Доходи майбутніх періодів (83)	455			
Резерви наступних витрат і платежів (89)	460	24	34	90
Реструктуризований борг (60)	465			
Нерозподілений прибуток минулих років (98)	470	58		
Заборгованість за майно в оренді (99)	475			
Прибуток:				
нерозподілений звітного року (80)	480	Х		
використаний у звітному році* (81)	481	Х	312	375
звітного року* (80)	482	Х	250	350
Збитки:				
минулих років (98)	485	20	62	
звітного року (80)	490	Х	62	25
Всього по розділу I	**495**	**2256**	**2440**	**2536**
II. Довгострокові пасиви				
Кредити банків (92)	500			
Позикові кошти (95)	510			
Інші довгострокові пасиви	520			
Всього по розділу II	**530**			
III. Розрахунки та інші короткострокові пасиви				
Кредити банків (90)	600		200	100
Позикові кошти (95)	610			
Кредити та позики, що не погашені в строк	620			
Розрахунки з кредиторами:				
за товари, роботи і послуги, строк сплати яких не настав (60,76)	630	23	30	8
за товари, роботи і послуги, не сплачені в строк (60,76)	640			115
по векселях виданих (66)	650			
по авансах одержаних (61)	660			
з податкових розрахунків (67)	665			
з бюджетом (68)	670	42	70	79
по позабюджетних платежах (65)	680	15	19	22
по страхуванню (69)	690	76	70	94
по оплаті праці (70)	700	176	235	286
з дочірніми підприємствами (78)	710	7	5	8
з учасниками (75)	715			
з іншими кредиторами (71, 76)	720	141	164	73
позики для працівників (97)	730	12	7	11
інші короткострокові пасиви	740			
Всього по розділу III	**750**	**492**	**800**	**796**
БАЛАНС (сума рядків 495,530,750)	**760**	**2748**	**3240**	**3332**

Довідки до балансу

Найменування показника	Код рядка	Залишок на початок звітного року	За звітний період		Залишок на кінець звітного періоду
			нараховано (створено, одержано)	витрачено (перераховано)	
Станом на 01.01.97 р.					
Використано на фінансування капітальних і фінансових вкладень (інвестицій):					
амортизація основних засобів	900		51	51	
амортизація нематеріальних активів	905				
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910				
бюджетні та позабюджетні кошти	920				
інші залучені кошти	930				
Всього (рядки 900-930)	**940**	**51**	**51**		
Рух грошових коштів:					
гривень — всього	945	1	712	706	7
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946	Х	712	706	
іноземної валюти — всього	950		1283	1283	
з ниху зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951	Х	1283	1283	
Внутрішня заборгованість:					
дебіторська (рядки 160-240)	960	155			353
кредиторська (рядки 630-720)	970	332			480
	975				
Фінансова допомога на зворотній основі, строк повернення якої відстрочено	980				
Бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції, строк повернення якої минув	990				
Аванси за рахунок бюджетної позички, строк повернення яких минув	995				
Станом на 01.01.98 р.					
Використано на фінансування капітальних і фінансових вкладень (інвестицій):					
амортизація основних засобів	900		91	91	
амортизація нематеріальних активів	905				
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910				
бюджетні та позабюджетні кошти	920				
інші залучені кошти	930				
Всього (рядки 900-930)	**940**		**91**	**91**	
Рух грошових коштів:					
гривень — всього	945	7	906	375	38
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946	Х	906	375	
іноземної валюти — всього	950		1713	1713	
з ниху зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951		1713	1713	
Внутрішня заборгованість:					
дебіторська (рядки 160-240)	960	353			153
кредиторська (рядки 630-720)	970	480			583
Фінансова допомога на зворотній основі, строк повернення якої відстрочено	980				
Бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції, строк повернення якої минув	990				
Аванси за рахунок бюджетної позички, строк повернення яких минув	995				
Станом на 01.07.98 р.					
Використано на фінансування капітальних і фінансових вкладень (інвестицій):					
амортизація основних засобів	900		49	49	
амортизація нематеріальних активів	905				
прибуток, що спрямовується на розвиток і вдосконалення виробництва та соціальної сфери	910				
бюджетні та позабюджетні кошти	920				
інші залучені кошти	930				
Всього (рядки 900-930)	**940**				
Рух грошових коштів:					
гривень — всього	945	38	181	214	5
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	946		181	214	
іноземної валюти — всього	950		1821	1821	
з них у зв'язку з виробництвом і продажем продукції	951		1821	1821	
Фінансова допомога на зворотній основі, строк повернення якої відстрочено	980				
Бюджетна позичка на закупівлю сільгосппродукції, строк повернення якої минув	990				
Аванси за рахунок бюджетної позички, строк повернення яких минув	995				

Збитки станом на:
01.01.98 р. — 62000,00 грн.;
1.07.98 р. — 25000,00 грн.

Звіт про фінансові результати підприємства (тис. грн.)

I. Фінансові результати

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97		На 01.01.98		На 01.07.98	
		Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки
Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	2336		2767		2558	
Державне регулювання цін	011						
Податок на додану вартість	015		53		80		67
Акцизний збір	020						
	025						
	030						
Затрати на виробництво реалізованої продукції	040		2097		2646		2229
Комерційні витрати	045						
Результат від реалізації	050	186		41		262	
Інші операційні доходи і витрати	060	4		11			3
Доходи від володіння корпоративними правами	070						
Відсотки до одержання	080						
Інші позареалізаційні доходи і витрати	085	73		198		91	
Усього прибутків і збитків	090	263		250		353	3
Балансовий прибуток або збиток	100	263		250		350	
Податок на прибуток	105				54		33
Інше використання прибутку	110				258		342
Нерозподілений прибуток звітного року	120				62		25

II. Використання прибутку

Найменування напрямів	Код рядка	На 01.01.97		На 01.01.98		На 01.07.98	
		Звітного року	Минулих років	Звітного року	Минулих років	Звітного року	Минулих років
Платежі до бюджету	200	77		60		38	
Відрахування до резервного (страхового) фонду	210	7		6		12	
Використано на:							
збільшення статутного фонду	215						
виробничий розвиток	220	41		53		94	
соціальний розвиток	230	75		83		61	
заохочування	240	13		20		35	
дивіденди	245			33		59	
вилучення виручки	250						
поповнення оборотних коштів	255						
інші цілі	260	50		57		76	

III. Затрати на виробництво (витрати обігу)

Найменування показника	Код рядка	Сума, тис. грн. На 01.01.97	На 01.01.98	На 01.07.98
Матеріальні витрати	300		429	229
Витрати на оплату праці	310		1126	846
Відрахування на соціальні заходи	320		571	372
Амортизація	330		91	49
Інші витрати	340		639	370
Разом	350		2856	1866
Фактичні обсяги виробництва продукції (робіт, послуг)	360		2880	2180

IV. Розшифровка окремих прибутків і збитків

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97		На 01.01.98		На 01.07.98	
		Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки	Прибутки	Збитки
Прибутки (збитки) минулих років	400					9	
Штрафи, пені, неустойки	410		8,6				
Фінансові результати від:							
надзвичайних ситуацій	420						
списання заборгованості, термін позовної давності якої минув	430						
завищення цін і тарифів	440						
	450						
зміни курсу іноземних валют	460			37		23	
ліквідація основних засобів	465						
спільної діяльності	470						
продажу основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей	480			11			3
реалізації цінних аперів	490			2		3	
здачі окремого майна в оренду	495			2		2	
купівлі та продажу іноземної валюти	500						
	510						

V. Платежі до бюджету

Найменування показника	Код рядка	На 01.01.97		На 01.01.98		На 01.07.98	
		Належить по розрахунку	Фактично внесено	Належить по розрахунку	Фактично внесено	Належить по розрахунку	Фактично внесено
Акцизний збір	600						
Податок на додану вартість	610	5	6	34	27	35	35
Фонд ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	620	112	94	135	101	87	56
Рентні платежі	630						
Ресурсні платежі	640			6	5	6	5
Інші податки і платежі	650	31	31	173	213	135	138

Контролюючий орган:

Аудиторська фірма «Украудитлегпром», ліцензія N 000366 від 1 листопада 1994 року, 252033, м. Київ, вул. Червоноармійська, 13.

В. Дані про членів виконавчого органу, голову ради товариства, голову ревізійної комісії та головного бухгалтера

ПІБ	Рік народж.	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж, років	Стаж роботи на даній посаді
Таран Григорій Васильович — голова правління	1949	вища	товарознавство	31	1 рік
Войцехівська Ванда Вацлавівна — перший заступник	1954	вища	інженер-технолог	27	1 рік
Бакановський Леонід Анатолійович — заступник	1953	вища	інженер—технолог	25	1 рік
Лінчик Григорій Антонович — головний бухгалтер	1949	вища	економіст	31	15 років
Гаврилюк Антоніна Олександрівна — голова спостережної ради	1949	вища	інженер-технолог	31	1 рік
Шкітюк Олена Леонідівна — голова ревізійної комісії	1961	вища	інженер-технолог	13	—

Г. Можливі чинники ризику в діловій діяльності емітента.

— залежність від коливання курсу іноземних валют при виконанні договорів із закордонними партнерами;

— несвоєчасна поставка сировини, фурнітури і супровідних товарів закордонними партнерами;

— зміни законодавства, регулюючого діяльність акціонерних товариств;

— інфляційні процеси;

Інші чинники ризику в діловій діяльності — відсутні.

Д. Опис ділової діяльності емітента за 1-е півріччя 1998 р. (в тис. грн.).

Обсяг товарної продукції:

— у діючих цінах відповідного року — 2180,2

— у порівняних цінах на 01.01.98 року — 7443,9

Обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах

Випуск у груповому асортименті:

— пальто, напівпальто (тис. шт.) — 51.2;

— костюми (тис. шт.) — 7.6;

— брюки (тис. шт.) — 60.2;

— піджаки (тис. шт.) — 11.2;

— блейзери (тис. шт.) — 114.3;

— куртки (тис. шт.) — 5.4;

— спідниці (тис. шт.) — 5.2.

Розробка та освоєння нових видів продукції, оновлення моделей на 01.07.98 р.:

— впровадження 120 нових моделей швейних виробів.

Інвестиції у виробничу діяльність не здійснювалися, наукові дослідження не проводилися.

Е. Дані про емісію цінних паперів

1. Дата і номер протоколу про емісію акцій:

Рішення про проведення другої емісії прийнято загальними зборами акціонерів 2 вересня 1998 року (протокол N 3).

2. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити передплату — 1008365.00 грн. (один мільйон вісім тисяч триста шістдесят п'ять гривень 00 коп.).

3. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії.

Всі кошти будуть направлені на придбання:

— обладнання волого-теплової обробки — 620 тис. грн.;

— внутрішньоцехових транспортних систем — 120 тис. грн.;

— систем комунікацій — 243.365 тис. грн.;

— парогенератора — 25 тис. грн.;

Отримані від емісії кошти не будуть використані для покриття збитків.

4. Кількість акцій по типах і категоріях.

Випускаються прості іменні акції в кількості 4033460 штук. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються.

5. Форма випуску акцій.

Документарна, з видачею сертифікату акцій на загальну номінальну вартість придбаних акцій.

6. Перелік засновників із зазначенням кількості, типу і категорій акцій, якими вони володіють.

Засновником товариства був Фонд державного майна України по Житомирській області і станом на 02.09.98 року державна частка в статутному фонді товариства відсутня.

7. Права, що надаються власникам простих іменних акцій:

— брати участь в управлінні справами товариства;

— брати участь у розподілі прибутку ВАТ і отримувати дивіденди на акції;

— одержувати інформацію про діяльність емітента;

— право продавати, дарувати, залишати у спадок у порядку, визначеному чинним законодавством;

— акціонери ВАТ «Бердичівська фабрика одежі» мають першочергове право на придбання акцій при новій емісії;

8. Номінальна вартість акцій — 0.25 грн.

9. Серії та порядкові номери акцій:

Випуск акцій здійснюється однією серією А від № 0000001 до 4033460.

10. Адреса місця, дати початку і припинення передплати на акції:

261400, Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Соборна пл., 1/2, ВАТ «Бердичівська фабрика одежі». Термін передплати на акції з 02 листопада 1998 року по 04 листопада 1998 року.

11. Запланований курс продажу акцій — за номінальною вартістю.

12. Відомостей щодо ринкової вартості акцій Товариства на біржах, позабіржових торговельно—інформаційних системах та на позабіржовому ринку емітент не має.

13. Докладний опис порядку передплати на акції та їх оплати:

Особи, які бажають передплатити акції, подають до правління товариства заяву довільної форми, в якій обов'язково передбачається повне найменування (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я, по батькові (для фізичних осіб), адреса, номера телефонів, факсу та інших засобів зв'язку, кількість акцій, які планується придбати. Особа, яка бажає передплатити акції, сплачує 100% вартості заявлених акцій одночасно з поданням заяви. Грошові кошти можуть бути внесені готівкою в касу ВАТ, або перераховані на банківський рахунок ВАТ «Бердичівська фабрика одежі»: 261400, Житомирська обл., м. Бердичів, філія АБ «АЖІО», МФО 311249, код банку 19357745, р/р 260063176301.

Подання заяви та внесення повної оплати за акції є підтвердженням факту передплати на акції. Після здійснення предплати на акції емітент видає письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій. Протягом 6 місяців після реєстрації випуску акцій у ДКЦПФР ВАТ зобов'язане видати акціонерам сертифікати акцій.

14. Найменування торговця цінними паперами та відомості щодо умов договору з ним:

Емітент послугами торговця цінними паперами не користується.

15. Дії, що проводяться в разі перевищення (недосягнення) рівня запланованої передплати на акції або дострокового її закінчення:

В разі, якщо передплата достроково досягне запланованого рівня, передплата припиняється. Перевищення оголошеного рівня передплати не передбачено. У разі недосягнення рівня запланованої передплати загальні збори акціонерів приймають рішення щодо затвердження рівня передплати.

При відмові від випуску акцій товариство гарантує повернення грошових коштів передплатникам протягом 30 днів з моменту прийняття такого рішення.

16. Терміни, порядок та адреса місця виплати дивідендів за підсумками року:

Дивіденди виплачуються акціонерам пропорційно до загальної кількості належних їм акцій за підсумками фінансового року у розмірах, що затверджені загальними зборами акціонерів, один раз на рік з 22 по 24 червня року, наступного за звітним, шляхом перерахування поштовим переказом, перерахуванням на банківський рахунок і готівкою через касу ВАТ «Бердичівська фабрика одежі» за адресою: 261400, Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Соборна пл., 1/2.

Депонування дивідендів, неотриманих в оголошений термін, здійснюється на рахунку товариства.

Протягом трьох років акціонер має право одержати їх в касі товариства, попередньо повідомивши бухгалтерію товариства.

Є. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів

Житомирським територіальним управлінням ДКЦПФР України видане свідоцтво N 143/06/I/98 від 14.08.98 року про реєстрацію випуску простих іменних акцій у кількості 2306654 шт. номінальною вартістю 0.25 грн. на загальну суму 576663 грн. 50 коп.

Ж. Кількість акцій, що знаходяться у власності членів виконавчого органу

Голова правління — Таран Григорій Васильович — 15721 шт.;

перший заступник — Войцехівська Ванда Вацлавівна — 45 шт.;

члени правління:

Бакановський Леонід Анатолійович — 495 шт.;

Громада Любов Василівна — 2662 шт.;

Сліна Лілія Михайлівна — 65 шт.;

Гетенок Тетяна Олександрівна — 2000 шт.;

Трошкіна Надія Леонідівна — 2000 шт.;

Погорецька Наталія Леонідівна — 2000 шт.;

Марчук Людмила Іванівна — 495 шт.;

Величко Тетяна Євгеніївна — 2000 шт.;

гол. бухгалтер — Лінчик Григорій Антонович — 8620 шт.

Перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5%, немає.

З. Відомості про реєстратора

Закрите акціонерне товариство «Трансферт»: 262014, м. Житомир, вул. Рильського 9, кім. 603, дозвіл на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів N 174-Р від 28 листопада 1996 року.

ЄДРПОУ 22048102.

ВАТ «Світанок»

повідомляє про проведення позачергових зборів акціонерів 10 грудня 1998 р. о 15.00 (початок реєстрації о 10.00) за адресою: м. Київ, вул. Толстого, 6, актовий зал.

Порядок денний:

1. Зміни статутного фонду та статуту ВАТ «Світанок».
2. Концепція розвитку ВАТ «Світанок».
3. Різне.

Спостережна рада.

Арбітражний суд Луганської області (м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, буд. 3-а) порушив справи про визнання банкрутами:

— № 11/93б від 21.07.98 р. відкритого акціонерного товариства «Бісеп» з переробки сільськогосподарської продукції (349909, м. Лисичанськ-9 Луганської області), р/р 111467502 в ЛО СФ АБ «ІНКО», МФО 304427, м. Стаханов;

— № 11/92б від 30.07.98 р. товариства з обмеженою відповідальністю «Светлана» (м. Первомайськ Луганської обл., вул. Урицького, 1), р/р 467518 у відділенні Промінвестбанку м. Попасна, МФО 304513;

Арбітражний суд Донецької області (м. Донецьк, б-р Пушкіна, 34) порушив справу № 9/63б від 20.07.98 р. про банкрутство орендного підприємства крамниця 32/37 «Каютіно» (332001, м. Горлівка-11, Калінінський р-н, вул. Утіна, 27, р/р 602023 в Калінінському АК ПІБ м. Горлівка МФО 334431.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Закарпатської області (294008, м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушив справу № 7/171-98 про банкрутство Хустської універсальної торгової бази ОСС, м. Хуст Закарпатської обл., вул. Івана Франка, 201, р/р 260023011005 в Хустській філії Коопінвестбанку, МФО 312420, код 01751352.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу № 8/267-Б про банкрутство КП «Товари для дому» м. Полонне.

Юридична адреса:

281000, Хмельницька обл., м. Полонне, пл. Базарна, 1, р/р 26000440424001 в АК АПБ «Україна» МФО 315159, код 14153569.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У номер

● *Рівне*

Заслін радіації

Фахівці обласного радіоекологічного центру Сарненської дослідної станції, що на Рівненщині, розробили наукові рекомендації щодо ефективного ведення сільськогосподарського виробництва у радіаційно забруднених зонах Полісся. В основі розробок учених — багаторічні досліди, проведені у господарствах Чорнобильської зони. Науковці дають також рецепти щодо виведення з угідь цезію-137.

● *Євпаторія*

Зірки стануть ближчими

Нове унікальне спеціалізоване обладнання змонтовано в Євпаторії у Центрі управління та випробувань космічних засобів Національного космічного агентства України. Воно дало змогу розпочати проведення радіоастрономічних досліджень об'єктів далекого космосу. Сучасний центр наземно-космічних радіоастрономічних досліджень в Євпаторії створено в рамках програми російсько-українського співробітництва.

● *Полтава*

Екологи шукають вихід

Міжнародна науково-практична конференція «Оцінка техногенних впливів на довкілля», що проходила в Кременчуці Полтавської області, поставила собі за мету зорієнтувати підприємства на впровадження у виробництво нових технологій з очищення промислових викидів, зворотних вод та переробки відходів. Це досить актуальна проблема не лише для головного промислового центру Полтавщини, а й усього регіону, насамперед для оздоровлення басейну Дніпра.

● *Одеса*

«Парасолька» для хімічних вантажів

В Іллічівському морському торговому порту став до ладу могутній комплекс-станція з перевантаження хлористого калію, де сипучі хімічні вантажі переробляються закритим способом. З критих вагонів їх перевантажують транспортерами до двох величезних складів (довжина кожного — 100 метрів, ширина — 25), а вже звідти, через розсувні дахи, подають, знову-таки механізмами, до трюмів суден. Отже, ні дощі, ні вітри цінним хімічним вантажам тепер не страшні, та й для довкілля безпечніше. Потужність нового комплексу — 1,1 мільйона тонн вантажів на рік.

Туризм — не тільки задоволення, а й бізнес

Виставки

Безперечно, найвагомішою подією цьогорічного туристичного сезону на теренах нашої держави є відкриття в Українському домі п'ятого Міжнародного туристичного салону «Україна-98». Організатором виступив Державний комітет України з туризму.

Щорічно зростає інтерес до України та її великих туристичних можливостей з боку провідних туркомпаній та міжнародних організацій. Свідчення цього — участь у нинішньому салоні майже 400 туркомпаній з 35 країн світу, що розмістили свої експозиції на двох поверхах Українського дому.

Нашим співвітчизникам, які раніше могли лише мріяти про Крим чи Карпати, сьогодні відкривається широкий спектр пропозицій. Слід зазначити, що значне місце на виставці посідали польські стенди з цікавим музичним супроводженням у народних традиціях. Представник Державного комітету України з туризму в Польщі доктор Ірена Лівандовська зазначила, що це логічно, адже у нас з Польщею тривалий історичний зв'язок та багато спільних традицій. Крім цього, ми досить міцно пов'язані економічно, особливо у сфері малого і середнього бізнесу. Тому туристична сфера також займає чільне місце у розвитку наших добросусідських відносин. Тільки торік більш як 5,5 мільйона українців побували в Польщі.

Виставку також відвідали депутати, міністри та керівники різних рівнів. Віце-прем'єр-міністр Валерій Смолій зазначив, що в Україні є всі оптимальні природно-історичні умови для розвитку туристичної сфери, яка може й повинна

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

давати державі чималі надходження до бюджету.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.
Київ.

Вітаємо наших хлопців із 50-річчям

Від усієї душі вітаємо метра спортивної журналістики України Віктора Браницького з другим 25-річчям. Ваше ім'я відоме всім спортивним зіркам країни, які пишаються дружбою з вами і вдячні за те, що ви виводили їх на світовий небосхил. На вас рівняються молоді пера спортивної журналістики з усіх видань України, а Ольга Браницька гідно продовжує справу батька, поєднуючи репортерство із заняттями спортом.

Бажаємо вам, граючому журналістові, наступне 25-річчя зустріти і провести в хорошій спортивній формі, нехай вас радують своїми успіхами ваші близькі: Тетяна, Геннадій, Ольга, «Динамо», «Сокіл», усі збірні України і газета «Голос України», в якій ви працюєте з дня її народження.

Сьогодні неможливо уявити «Голос України» без репортажів, кореспонденцій, проблемних статей Миколи Нечипоренка — нашого власного кореспондента у Дніпропетровській області, одного з «патріархів» «ГУ», де він працює з перших днів заснування газети.

Свою журналістську майстерність Микола Миколайович відточував у «Молоді України», «Радянській Україні», він є автором багатьох колективних збірників і книг, з яких постають обриси рідного Подніпров'я, образи талановитих і працелюбних земляків, з якими він живе і творить півстоліття.

Будьмо разом в «ГУ»!

Яскравий серіал, де режисером Лобановський, триває...

Спорт

Після порівняно невдалого старту київського «Динамо» в нинішньому розіграші Ліги чемпіонів настрій у його гравців та тренерів, природно, був не з найкращих. І окремі видання, які відзначаються особливим «педагогічним» хистом, почали зі своїх сторінок давати школу динамівцям.

Але варто було тим самим футболістам «Динамо», які становлять кістяк національної збірної України, минулої середи успішно зіграти проти вірменських футболістів у відбірковому турнірі Євро-2000, як барометр настрою і вболівальників, і преси різко почав показувати на хорошу погоду. Адже, це приємно повторювати, здобувши максимум очок у трьох поєдинках, українці пішли на осінньо-зимові канікули у ранзі одноосібного лідера четвертої групи.

Після успішного поєдинку проти вірмен динамівська «фракція», найчисленніша у збірній, знову опинилася на власній заміській базі в Кончі-Заспі. В цьому райському куточку, оточеному сосновим лісом, футболісти «Динамо» готувалися до наступного матчу Ліги чемпіонів з лондонським «Арсеналом».

Там же минулої п'ятниці працівники клубу, зірки українського футболу минулих років, численні гості, журналісти привітали Валерія Лобановського, який того дня відзначав 30-річчя тренерської кар'єри.

Почесний президент ЗАТ «ФК «Динамо», Київ», народний депутат України Григорій Суркіс відзначив у вітальному слові, що ця видатна людина вже залишила яскравий слід в історії світового футболу. І всі сподіваються, що довго ще служитиме і «Динамо», і національній збірній.

У ранзі гравця Валерій Васильович разом із товаришами по київському клубу виграв чемпіонат і Кубок СРСР, виступав за національну та олімпійську збірні країни. У пам'яті вболівальників, звичайно ж, залишилися його дивовижні «сухі листки» — віртуозні подачі кутових.

Але ще більшого досяг Лобановський-тренер. За радянських часів він вісім разів приводив київське «Динамо» у «золоті гавані» чемпіонатів, двічі — до перемог у європейському Кубку кубків і раз — у Суперкубку УЄФА. Керована ним збірна СРСР була бронзовим призером Олімпіади в Монреалі і віце-чемпіоном Європи-88.

Кілька сезонів Лобановський очолював збірні ОАЕ та Кувейту. А коли повернувся додому, під його орудою динамівці двічі виграли «золото» українських чемпіонатів і, головне, повернули собі європейський авторитет, успішно зігравши в розіграші Кубка чемпіонів-97/98. Нині, як відомо, окрім клубної роботи, Валерій Васильович є ще й координатором усіх національних збірних України.

Після того, як він прийняв численні поздоровлення, усі гуртом попрямували до клубного ресторану, де відбувся товариський обід. Але на ньому не було одного з помічників Лобановського — Олексія Михайличенка. Він буквально за кілька хвилин перед початком учти вирушив до аеропорту і вилетів до Лондона, щоб переглянути черговий матч Прем'єр-ліги «Арсенал» — «Саутгемптон» (до речі, він завершився внічию — 1:1).

Не затримався за святковим столом і сам винуватець урочистостей. Його чекали підопічні, щоб розпочати чергове тренування. До речі, Валерій Васильович сказав, що динамівці мали величезну перевагу в поєдинках з «Панатінаїкосом» і «Лансом». Але, на жаль, не довели їх до переможного підсумку. Попереду —відповідальний матч з «Арсеналом». Це, звісно, суперклуб, укомплектований зірками з багатьох країн Європи. Однак і «Динамо» — не сіромаха убога.

Отже, в Лондоні кияни збираються зіграти на повну потужність. А який буде результат? Важко передбачити. Хочеться, щоб киянам нарешті усміхнулася доля...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: тренер із 30-річним блискучим стажем Валерій Лобановський.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

* * *

Кубок країни. 1/16 фіналу. Другий етап, матчі-відповіді. СК «Одеса» — «Металург» Зп — 3:1 (перший матч — 2:3), «Металіст» — ФК «Львів» (за порушення регламенту львів'ян знято з розіграшу), «Кремінь» — «Зірка» — 0:3 (1:5), «Таврія» — ФК «Черкаси» — 3:2 (1:1), «Прикарпаття» — «Десна» — 1:0 (1:1), СК «Миколаїв» — «Металург» Нк — 2:1 (1:1), «Сталь» — «Металург» М — 3:3 (0:2), «Волинь» — ЦСКА — 2:2 (0:0).

Отже, в 1/8 фіналу (8 і 12 листопада) зустрінуться: «Динамо» — СК «Одеса», «Металург» Д — «Металіст», «Зірка» — «Дніпро», «Таврія» — «Нива» Тр, «Прикарпаття» — «Шахтар» Д, «Кривбас» — СК «Миколаїв», «Металург» М — «Карпати», ЦСКА — «Ворскла».

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54;
ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 189420.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311201.

1 2 3 4 5 6 7 90